

Rektorius
akademiko Algirdo Gaižučio
ataskaita

*Vilniaus pedagoginio
universiteto veikla 2003
metais*

leidykla

Vilnius, 2004

TURINYS

TURINYS	2
UNIVERSITETO STRUKTŪRA IR DARBUOTOJAI	5
FINANSAI	8
STUDIJOS	16
MOKSLAS	46
TARPTAUTINIAI RYŠIAI	57
RYŠIAI SU VISUOMENE.....	62
PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS CENTRAS	63
KALBŲ MOKYMO CENTRAS	65
BIBLIOTEKA	66
INFORMACINIS SKYRIUS	79
KULTŪRA	81
SPORTAS	83
ŪKIS	86
SOCIALINĖ RŪPYBA.....	87

UNIVERSITETO STRUKTŪRA IR DARBUOTOJAI

Dabartinė Universiteto struktūra susiformavo 1989–1990 m. reformos metu. Ji šiek tiek pasikeitė per pastaruosius 14 nepriklausomybės metų, tačiau esminių struktūrinių pakeitimų nebuvo.

Šiuo metu Universitete yra 8 fakultetai: Fizikos ir technologijos, Gamtos mokslų, Istorijos, Lituanistikos, Matematikos ir informatikos, Pedagogikos ir psichologijos, Slavistikos, Užsienio kalbų. Fakultetuose yra 51 katedra, veikia 14 mokslo padalinių (2 institutai, 2 mokslo centrai, 12 mokslinių laboratorijų), biblioteka ir skaityklos. Universitetas taip pat yra S. Daukanto vidurinės mokyklos steigėjas. Turime 7 bendrabučius, Gamtos mokslų fakulteto mokymo bazę Tamošavoje, poilsio bazes Palangoje, Kuniškiškėse ir Rašėje, stadioną Žvėryne.

Be šių padalinių dar veikia administracijos ir ūkio padaliniai, buhalterija, leidykla, informacinis skyrius, įvairūs centrai. Per šiuos metus įvyko svarbūs Universiteto pokyčiai. Kovo 26 d. aš tapau Universiteto rektoriumi ir suformavau pagrindinių savo pagalbininkų „komandą“: studijų prorektoriumi tapo dr. V. Bernotas, mokslo – prof. habil. dr. R. Želvys, plėtros ir tarptautinių ryšių – dr. A. Ragauskas. Jie atstovauja įvairioms mokslo kryptims ir yra skirtingų kartų žmonės, turi geras rekomendacijas kaip administratoriai ir mokslininkai.

Per šiuos metus Universiteto restruktūrizavimo idėja tapo realybe. Aktyviai veikė Universiteto restruktūrizavimo komisija (vadovas prof. R. Želvys), ir dabartiniu metu jau yra parengti detalūs būsimųjų studijų ir mokslo institutų planai ir jų uždaviniai.

2003 m. Vilniaus pedagoginiame universitete 52 katedroms buvo skirta 519,21 pedagoginio personalo etatų (2002 m. – 521,58).

Etatų struktūra

Metai	Dėstytojai				Iš viso
	Profesoriai	Docentai	Lektoriai	Asistentai	
2003	62,95	225,78	109,78	120,7	519,21

Šiose katedrose dirbo 571 dėstytojas:

73 profesoriai;

206 docentai;

132 lektoriai;

160 asistentų.

Mokslinių laboratorijų skaičius nepasikeitė. Kaip ir ankstesniais metais, 2003 m. jų buvo 15: Fizikos ir technologijos fakultete – 2; Gamtos mokslų fakultete – 2; Lituanistikos fakultete – 2; Matematikos ir informatikos fakultete – 1; Pedagogikos ir psichologijos fakultete – 2; Slavistikos fakultete – 1; Užsienio kalbų fakultete – 1.

Jose dirbo 7 vyriausieji mokslo darbuotojai, 9 vyresnieji mokslo darbuotojai, 5 mokslo darbuotojai ir 7 jaunesnieji mokslo darbuotojai. Su darbuotojais, aktyviai dirbusiais mokslinį darbą, buvo sudaromos autorinės sutartys.

Iš viso 2003 m. Universitete dirbo 1264 darbuotojai (2002 m. – 1273 darbuotojai), 599 mokslo darbuotojai dirbo katedrose ir laboratorijose, 389 darbuotojai, turintys mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą. Tai sudarė 64,9 proc. visų mokslo darbuotojų.

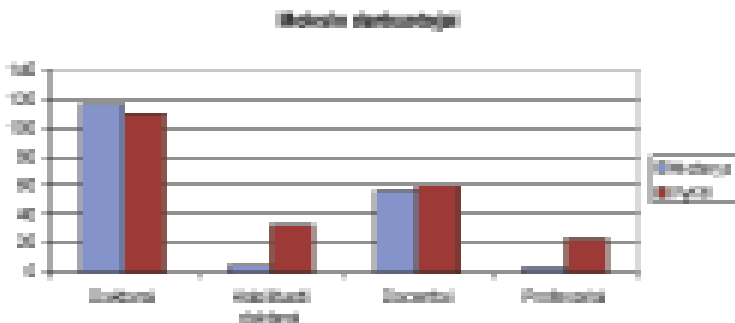
Universitete, kaip pagrindinėje darbovietėje, dirba 404 mokslo darbuotojai:

228 iš jų turi daktaro mokslo laipsnį;

37 – habilituoto daktaro laipsnį;

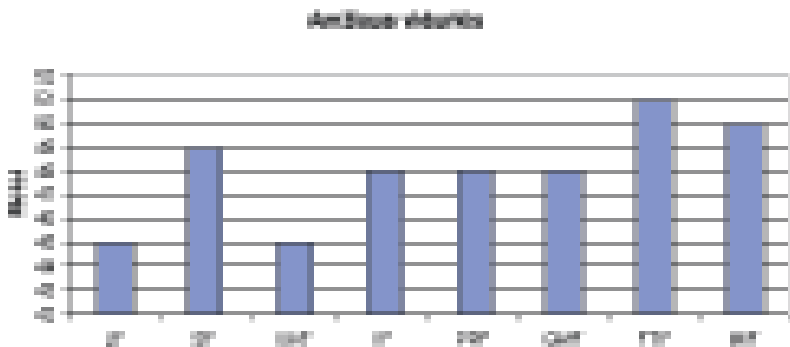
116 – docento pedagoginį vardą;

26 – profesoriaus pedagoginį vardą.

Fakultetuose pagrindines pareigas einančių mokslo ir pedagoginio personalo amžiaus vidurkis yra toks:

LF – 45 metai, SF – 49, UKF – 45, IF – 48, PPF – 48, GMF – 48, FTF – 51, MIF – 50 metų.

Senatui leidus 2003 m. sudarytos 44 darbo sutartys su mokslo darbuotojais, vyresniais negu 65 metai (2002 m. – 33 sutartys).

Šie skaičiai ir grafikai liudija, kad Universiteto restruktūrizavimas, Lietuvai tampa Europos Sąjungos nare, yra būtinas ir neatidėliotinas. Pirmia, reikia plėsti kai kurias smulkias katedras, gerai paruošti katedrų pedagoginio ir mokslinio krūvio apskaitą, peržiūrėti pedagoginio ir mokslinio personalo sudėtį. Antra, visuose fakultetuose ieškoti būdų ir priemonių, kad mažėtų valandininkų skaičius (ypač jų daug Pedagogikos ir psichologijos fakultete, Istorijos fakultete). Universiteto akademinė bendruomenė tampa brandesnė, jeigu pagrindinėje darbovietėje dirbs aukštos kvalifikacijos dėstytojai, atsakingi ir reiklūs. Trečia, Universitetas greitai sensta, būtinas jo modernizavimas ir atjauninimas, darbuotojų amžiaus vidurkis visuose fakultetuose siekia kone 50 metų!

Reikia siekti, kad nuolat kiltų Universiteto darbuotojų (visų grandžių) kvalifikacija. Ji turi tiesioginę įtaką studentų išsilavinimui ir Universiteto finansavimui.

FINANSAI

2003 m. Valstybės biudžeto asignavimų planuota, gauta ir panaudota:

10.2. programos. Aukščiausios kvalifikacijos specialistų rengimas – 16621,1 tūkst. Lt (5,5 proc. Lietuvos universitetų programos).

10.3. programos. Studentų rėmimas ir jų kreditavimo plėtojimas (stipendijos) – 4743,0 tūkst. Lt (8,25 proc. Lietuvos universitetų programos).

Už teikiamas mokamas paslaugas 2003 m. surinkta 14167,2 tūkst. Lt pajamų, iš jų – 11159,0 tūkst. Lt už mokslą. Į Valstybės biudžetą sumokėta 14436,7 tūkst. Lt. Sugrąžinta iš biudžeto 10.4 programos. Mokslo ir studijų specialiosios programos – 16756,8 tūkst. Lt (įskaitant 2002 m. kasinį likutį 992,2 tūkst. Lt).

Specialiųjų lėšų (negyvenamų patalpų nuomos) 2003 m. gauta 72,8 tūkst. Lt, įvairiems darbams išleista – 50,6 tūkst. Lt. Iš valstybės vardu gautos paskolos gyvenamųjų namų (1 bendrabučio) renovacijai skirtų lėšų atlikta darbų už 353,0 tūkst. Lt.

Universitetas gavo tikslinės paskirties lėšų (pavedimų sąsk.) 2545,3 tūkst. Lt, iš jų – 946,0 tūkst. Lt skirta mokslinio ir pedagoginio personalo darbo užmokesčiui padidinti, 82,0 tūkst. Lt – papildomoms stipendijoms.

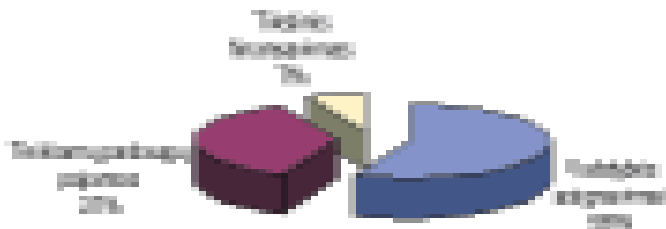
1 lentelė

2003 m. pajamos (tūkst. Lt)

Finansavimo šaltiniai	Finansavimo apimtys
Valstybės asignavimai	21364,2
Teikiamų paslaugų pajamos	14167,2
Tikslinis finansavimas	2545,3
Iš viso	38076,7

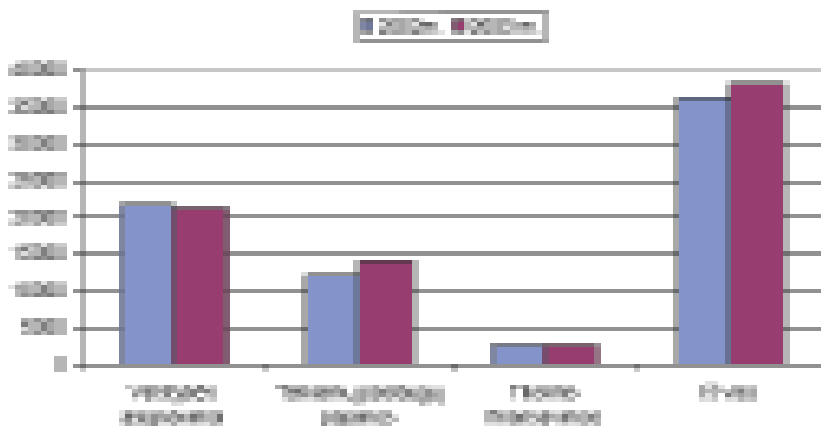

2003 m. pajamos (38434,4 tūkst. Lt)

2003 m. biudžeto asignavimai palyginus su 2002 m. sumažėjo 269,8 tūkst. Lt, bet, 2025,6 tūkst. Lt padidėjus teikiamoms mokamoms paslaugoms, Universitete pajamų padaugėjo 2078,8 tūkst. Lt.

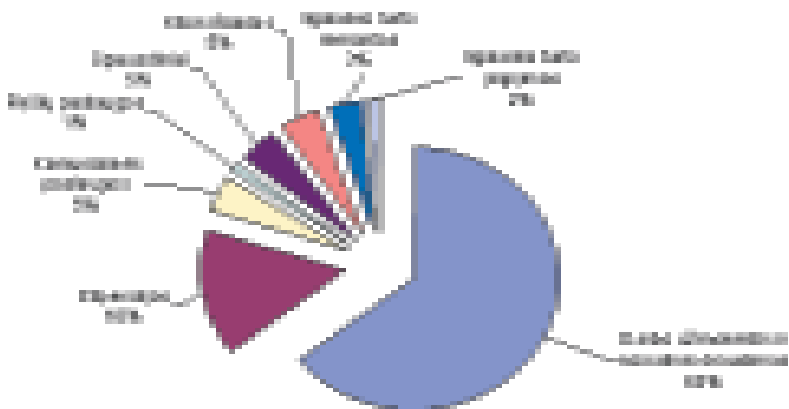
Pajamos (tūkst. Lt)

2 lentelė

Išlaidos 2003 m. (tūkst. Lt)

Išlaidų straipsniai	Budžeto asignavimai 10.1 ir 10.3 pr.	Specialioji 10.4 pr.	Tikslinis finansavimas	Iš viso
Darbo užmokestis	10920,4	5538,3	995,6	17454,3
Socialinis draudimas	2892,8	2188,7	308	5389,5
Stipendijos	4743	–	82	4825
Doktorantų stipendijos	915,4	–	9	924,4
SOCRATES programos ir kitos stipendijos	185	–	20,2	205,2
Šildymas	824,8	125,5	–	950,3
Elektros energija	380	62,2	–	442,2
Ryšių paslaugos	–	189,7	–	189,7
Vandentiekis ir kanalizacija	124,5	30,2	–	154,7
Transporto išlaidos	–	171,7	–	171,7
Spausdiniai	–	213,7	119,1	332,8
Kitos prekės	–	1418,9	–	1418,9
Komandiruotės	95,2	142,1	–	237,3
Kitos paslaugos	–	1225,9	377,8	1603,7
Kitos išlaidos	144,1	1026,8	633,6	1804,5
Ilgalaikio turto remontas	–	1293,9	–	1293,9
Ilgalaikio turto įsigijimas	139	439,7	–	578,7
Iš viso	21364,2	14067,3	2545,3	37976,8

3 lentelė

Nurašyta ilgalaikio turto per 2003 m. (Lt.)

Padalinys	13*	16*	18*	Iš viso
	subsąskaita	subsąskaita	subsąskaita	
1	2	3	4	5
GMF	14634,00	10020,00	985,00	25639,00
FTF	62956,00	5117,00		68073,00
SF	11457,00	6821,00		18278,00
IF	111346,00	2168,00		113514,00
MIF		1579,00		1579,00
LF		9550,00		9550,00
PPF		769,00		769,00
UKF	23057,00	7177,00	2966,00	33200,00
REKTORATAS		1150,00		1150,00
BIBLIOTEKA	22399,00	6781,00		29180,00
BUHALTERIJA	67530,00			67530,00
ADMINISTRACIJOS SKYRIAI	10100,00			10100,00
GMF ŪKIO DALIS	5020,00	5159,00		10179,00
II RŪMAI ŪKIO DALIS	27238,00			27238,00
STUDENTŲ ATSTOVYBĖ	10862,00			10862,00
S. DAUKANTO VID. M-KLA	26825,00	919,00		27744,00
V BENDRABUTIS		2487,00		2487,00
VI BENDRABUTIS	10500,00			10500,00
GARSO IR VAIZDO TECHNIKOS CENTRAS	60229,00			60229,00
GARAŽAS	4121,00			4121,00
Iš viso	468274,00	59697,00	3951,00	531922,00

13* subsąskaita: kompiuteriai, faksai, laboratorijų įranga, mokymo priemonės ir kt. prietaisai

16* subsąskaita: gamybos ir ūkio inventoriūs, baldai, kilimai, kopijavimo aparatai, telefonai, garso ir vaizdo aparatūra

18* subsąskaita: kitas turtas

Ilgalaikio turto įsigijimas per 2003 m. (Lt.)

Eil. Nr.	Pavadinimas	10,4 programa	10,2 programa	Parama	Tikslinis finansavimas ir kt. šaltiniai	Iš viso
1	2	3	4	5	6	7
1.	Televizoriai	3587,00				3587,00
2.	Mašinų plovimo aparatas	2016,00				2016,00
3.	Pianinas „Holstein“	4661,00				4661,00
4.	Kelio užtvara	7880,00				7880,00
5.	Kasos aparatai	5236,00				5236,00
6.	Foto aparatai	14291,00				14291,00
7.	Gitara	576,00				576,00
8.	Kanklės	750,00				750,00
9.	Akvariumas	1606,00				1606,00
10.	Trynimo-pjaustymo mašina	1560,00				1560,00
11.	Ledų vežimėlis	550,00				550,00
12.	Ėpimo krosnis	3220,00				3220,00
13.	Ofortinis presas	1050,00				1050,00
14.	Vaizdo grotuvas	1557,00				1557,00
15.	Šaldytuvas	2669,00				2669,00
16.	Magnetola	1108,00				1108,00
17.	Meteostiebas	720,00				720,00
18.	Skeneris	2852,00				2852,00
19.	Svarstyklės	1100,00				1100,00
20.	Lydimosi taško matuoklis	2467,00				2467,00
21.	Faksas	3125,00				3125,00
22.	Videokamera	9153,00				9153,00
23.	Grafoprojektorius	1726,00				1726,00
24.	Projektorius	47886,00				47886,00
25.	Apsaugos sistema bibliotekai	38145,00				38145,00
26.	Kompiuterinė įranga	85692,00	138998,00	37881,00	27122,00	289693,00
27.	Valgyklos įranga			59200,00		59200,00
28.	Suvirinimo aparatas				1207,00	1207,00
29.	Vejapjovė				899,00	899,00
30.	Treniruokliai				3304,00	3304,00
31.	Valtis	1144,00				1144,00
33.	Registro pažymos ir rekonstr. proj.	66689,00				66689,00
34.	Kilimas	1545,00				1545,00
35.	Kopijavimo aparatas	26642,00				26642,00
36.	Minkšti baldai	11925,00				11925,00
37.	Įškaba	1455,00				1455,00
38.	Vandens šildytuvas	567,00				567,00

Eil. Nr.	Pavadinimas	10,4 programa	10,2 programa	Parama	Tikslinis finansavimas ir kt. šaltiniai	Iš viso
39.	Rištuvas	983,00				983,00
40.	Kt. baldai	43384,00				43384,00
41.	Rektoriaus toga	8800,00			1808,00	10608,00
42.	Rektoriaus regalijos	5114,00			1942,00	7056,00
43.	Vitražas	6624,00				6624,00
44.	Memorialinė lenta	3000,00				3000,00
	Iš viso	441954,00	138998,00	97081,00	41968,00	720001,00

5 lentelė

Tikslinis finansavimas (pavedimų lėšos) (tūkst. Lt)

Iš kur gauta	Lėšų paskirtis	Suma
Švietimo ir mokslo ministerija	Valstybinės stipendijos	9,0
"	Stipendijos užsienio lietuviams	1,3
"	Stipendijos	82,0
"	Leidyba	109,1
"	„Litnet“	41,0
"	Remontas, kelionės, parama ir kt.	149,8
"	Pedagogų kvalifikacija ir perkvalifikavimas	158,4
"	Filosofų olimpiada	2,4
"	Lėšos mokslo programoms	12,3
"	Mokslinio ir pedagoginio personalo darbo užmokesčio indeksas	946,0
"	ES SOCRATES / ERASMUS programos lėšos (stipendijos)	18,9
"	Parama konferencijoms, seminarams	20,2
Lietuvos žemdirbystės institutas	Programa „Augalų genetinių išteklių moksliniai tyrimai“	25,0
Mokslo ir studijų fondas	Temos ir parama konferencijoms	10,0
Lietuvių kalbos komisija	Temos	63,8
"	Valstybinės kalbos dėstymas	89,6
Lietuvos olimpinė akademija	Lėšos moksliniams tyrimams	0,6
Jungtinių tautų vystymo programa	Lėšos etikos dieniai	2,0
SOCRATES / ERASMUS	Programa institucinis kontraktas	42,8
ES SOCRATES programos koordinavimo paramos centras	Lėšos stažuotei	17,2
"	Parama pagal Socrates programą	113,1
ES SOCRATES / COMENIUS	Lėšos „MenTTime“ projektui	5,9
Viešoji įstaiga „Fudbolo perspektyvos“	Parama fudbolo komandai „Šviesa“	25,0
ES Leonardo da Vinčio programos paramos centras	Lėšos projekto vykdymui	33,5

Iš kur gauta	Lėšų paskirtis	Suma
Kūno kultūros ir sporto departamentas	Tarptautinė sporto konferencija	20,0
"	Sporto aprangai ir inventoriui	6,0
Lietuvos kūno kultūros akademija	Disertacijų gynimui gautas finansavimas	8,7
Pedagogų profesinės raidos centras	Lėšos persikvalifikavimo programų vykdymui	4,6
Lietuvos asociacija „Sportas visiems“	Sporto žaidimų skyriaus Mindaugo karūnavimo organizacija	1,5
Lietuvos tautinis olimpinis komitetas	Lėšos moksliniams tyrimams	21,0
Lietuvos olimpinis sporto centras	Lėšos moksliniams tyrimams	78,5
Lietuvos olimpinis fondas	LTOK-stipendija programai „Olimpinė šeima“	8,0
Lietuvos olimpinė akademija	Lėšos konferencijoms	1,5
Švietimo informacinių technologijų centras	Lėšos kompiuterinio raštingumo tobulinimo kursams	15,2
"	Programa „MKP naudojimo ir diegimo tyrimo“	44,9
Kultūros, filosofijos ir meno institutas	Lėšos projekto vykdymui	1,8
	Parama chorui „Ave vita“	21,0
Vilniaus miesto savivaldybė	Lėšos moksliniams tyrimams	177,0
Carolo Martino Gruodžio atminimo švietimo fondas	Vardinės stipendijos	9,5
Rašytojo K. Sajos stipendijos	"	3,0
A. Liaugmino vardinės stipendijos	"	1,0
Vilniaus universitetas	Lėšos moksl.tyrimams	22,7
Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Lėšos konferencijoms	8,0
	Parduotų knygų pajamos	20,9
	Konkursų organizavimas	3,7
	PKC seminarų organizavimas	32,9
	Rėmėjų lėšos konferencijoms	16,1
Vilniaus apskrities viršinininko administracija	PKC seminarų organizavimas	4,6
Italų kultūros institutas	Tikslinis finansavimas italų kalbos katedrai	15,9
AB bankas „Snoras“	Parama pagal sutartį	2,0
	Kitos pajamos	16,4
Iš viso		2545,3

2003 m. gauta 72,8 tūkst. Lt, įvairiems darbams išleista – 50,6 tūkst. Lt. Iš valstybės vardu gautos paskolos gyvenamųjų namų (I bendrabučio) renovacijai skirtų lėšų atlikta darbų už 353,0 tūkst. Lt.

Debitorinis išiskolinimas apyskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 609,6 tūkst. Lt (biudžeto – 186,7 tūkst. Lt). Palyginus su likučiu laikotarpio pradžioje, jis sumažėjo 83,0 tūkst. Lt (biudžeto – 103,4 tūkst. Lt). Gyventojų išiskolinimas už komunalines paslaugas 2004-01-01 sudarė

135,8 tūkst. Lt (lyginant su 2003-01-01 duomenimis sumažėjo 13,0 tūkst. Lt), studentų skola – 17,2 tūkst. Lt.

Įsiskolinimas kreditais baigiantis ataskaitiniam laikotarpiui sudarė 469,8 tūkst. Lt (biudžeto – 220,5 tūkst. Lt). Palyginus su likučiu metų pradžioje sumažėjo 340,8 tūkst. Lt (biudžeto – 86,5 tūkst. Lt). Su darbuotojais, socialinio draudimo valdyba ir mokesčių inspekcija atsiskaityta 2003 m. Likome skolingi už šildymą ir kt. paslaugas, bet tai nesiekia vieno mėnesio normos.

STUDIJOS

Studijų administravimas ir studijų programos

2003 m. balandžio 22 d. įsigaliojus naujoms Aukštojo mokslo įstatymo (toliau – Įstatymo) pataisoms bei priėmus kitus poįstatyminius aktus, pakito studijų proceso administravimas. Buvo pakeisti (papildyti) Įstatymo 2, 3, 13, 15, 16, 17, 19, 22, 23, 24, 32, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67 straipsniai. Sugriežtintas studijų proceso reglamentavimas ir administravimas. Įstatymo pataisai suteikė daug galių Studijų kokybės vertinimo centrui, kuris vertins ne tik atskiras studijų programas, bet ir visą aukštosios mokyklos veiklą. Įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje nurodyta: *„Jeigu Studijų kokybės vertinimo centras pakartotinai neigiamai įvertina aukštosios mokyklos veiklą ir nustato, kad jos teikiamos kvalifikacijos neatitinka nustatytų reikalavimų, Ministerija gali siūlyti Seimui likviduoti arba reorganizuoti valstybinį universitetą“*. Įstatymo 42 straipsnis *„Bendrieji studijų reikalavimai“* papildytas 10 dalimi, kur nustatyta: *„Tais atvejais, kai studijų programoje yra numatyta studentų profesinės veiklos praktika, įmonė ar įstaiga, kurioje studentas atlieka praktiką, ir studentas bei aukštoji mokykla, kurioje jis studijuoja, sudaro praktinio mokymo sutartį. Sutarties turinį, formą ir registravimo tvarką nustato Ministerija“*. Taip pat gerokai buvo pakeistas 47 straipsnis *„Priėmimas į valstybinę aukštąją mokyklą“*, kur nustatyta, kad konkursinis balas stojant formuojamas iš keturių dalykų (ne daugiau kaip 3 brandos egzaminų) įvertinimų.

Jau nuo 2000 m. Įstatymo 47 straipsnyje numatyta, kad priėmimo į studijas sąlygas nustato pati aukštoji mokykla, Vyriausybės nustatyta tvarka suderinusi su Ministerija, o priėmimo sąlygos skelbiamos ne vėliau kaip prieš 2 metus iki priėmimo pradžios. Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 29 d. nutarimu Nr. 1105 nustatyta, kad kiekvienais metais iki spalio 15 d. aukštosios mokyklos pateikia derinti priėmimo taisyklių projektus, o Ministerija šiuos projektus įvertina ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jų pateikimo dienos.

Priimtose Įstatymo pataisose išliko nuostata, kad universiteto studijų programos tvirtina Senatas. Taip pat pakeista 2000 m. priimto Įstatymo 49 straipsnio 2 dalis, kur numatyta: *„Studentas, neišlaikęs egzamino, iškaitos ar kitaip neatsiskaitęs už studijų programoje numatytus dalykus, turi teisę nemoka-*

mai perlaikyti (atsiskaityti) aukštosios mokyklos nustatyta tvarka, kuri turi būti priimta atsižvelgus į studentų atstovybės siūlymus. Ši nuostata netaikoma aukštosiose mokyklose, kurios naudoja kaupiamąją žinių vertinimo sistemą ir tam yra gavusios studentų atstovybės pritarimą“.

Kardinaliai pakeistas Įstatymo 54 straipsnis. Jame nustatyta, kad Valstybės biudžeto lėšas kiekvienai valstybinei aukštajai mokyklai kasmet skiria Seimas. Taigi atsisakyta Ministerijos ir aukštosios mokyklos sutarties, kuria remiantis turėjo būti skiriamos lėšos.

Gerokai pakeistas Įstatymo 60 straipsnis „*Nemokamas aukštasis mokslas gerai besimokantiems valstybinių aukštųjų mokyklų studentams*“, kurio 2 dalis papildyta nuostata, kad priėmimo į aukštąją mokyklą metu nustatytas studijų, už kurias sumokama iš valstybės biudžeto lėšų, vietų skaičius išlieka per visą numatytą studijų laikotarpį. Šis straipsnis papildytas 3 dalimi, kurioje numatyta, kad studento išbraukimo iš studentų sąrašų už nepažangumą tvarką nustato pati aukštoji mokykla. 4 dalyje nurodyta, kas gali pretenduoti į laisvas vietas ir kam teikiama pirmenybė. 5 dalyje teigiama, kad Universitetas turi teisę panaudoti valstybės biudžeto lėšas ir kitoms studijų programoms finansuoti, jei nėra galimybės užpildyti laisvas vietas šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka. Labai svarbus pakeitimas numatytas Įstatymo 61 straipsnio „*Mokamos studijos valstybinėse aukštosiose mokyklose*“ 2 dalyje, kur nustatyta, kad už studijas valstybinėje aukštojoje mokykloje studijų kainą, atitinkančią dalyko apimtį, moka:

- 1) asmenys, studijuojantys nenuosekliai;
- 2) asmenys, kartojantys nuosekliųjų studijų programos atskirus dalykus.

Visi šie Aukštojo mokslo įstatymo pakeitimai turi atsispindėti Universiteto veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

Siūlomi problemų sprendimo būdai:

1. Kadangi Ministerija iki šiol nenustatė, ar VPU studijų programose numatyta studentų pedagoginė praktika yra profesinės veiklos praktika, būtina su Mokslo ir studijų departamentu suderinti VPU sudaromų pedagoginės praktikos sutarčių su mokymo įstaigomis turinio apimtį bei sutarčių formą (*kuruoja Universiteto vyr. praktikos vadovė*).
2. Rengiant ir derinant su Ministerija priėmimo į VPU taisykles, būtina

atsižvelgti į Įstatymo pakeitimo nuostatas (*kuruoja priėmimo komisijos atsakingoji sekretorė*).

3. Būtina visas Universiteto studijų programas patvirtinti Senate (*kuruoja Senato Studijų komisija*).
4. Parengti kokybišką studijų programų ekspertizės dokumentaciją joms akredituoti (*kuruoja fakultetų tarybos ir dekanai*).
5. Nustatyti išbraukimo iš Universiteto studentų sąrašų už nepažangumą tvarką ir atnaujinti Universiteto studijų nuostatus (*kuruoja Senato arba Rektoriaus sudaryta komisija*).

Per 2003 m. Universitetas įregistravo tik vieną studijų programą. 2003-07-04 ministro įsakymu Nr. ISAK-986 įregistruota socialinio darbo magistro studijų programa (valstybinis kodas 62105S207). Metų pabaigoje Ministerija pareikalavo išbraukti iš studijų programų registro fizikos ir astronomijos bakalauro studijų programą kaip nebenaudojamą daugiau kaip trejus metus (remiantis ŠMM 2002-11-15 įsakymu Nr. 1869). Taip pat buvo rengiami chemijos, filosofijos, matematikos, psichologijos, geografijos studijų kryptčių reglamentai, kurių rengimo komisijų veikloje dalyvavo ir Universiteto atstovai. Tačiau šiuos reglamentus, nors jie ir buvo parengti 2003 m., ministras patvirtino tik 2004 m., nes Studijų kryptties reglamento sandara patvirtinta tik ministro 2003-12-11 įsakymu Nr. ISAK1775.

Nuo 2003-11-22 (ŠMM 2003-11-12 įsakymas Nr. ISAK-1603) įsigaliojo nauja studijų rezultatų įskaitymo tvarka, pagal kurią nustatyti asmens pasiektų rezultatų kitoje aukštojoje mokykloje įskaitymo principai ir jų įforminimo tvarka. Tiesa, LR Vyriausybės 2001-01-23 Nr. 74 nutarimu „Dėl aukštojo išsilavinimo pripažinimo pagal tęstinio mokymosi rezultatus tvarkos“ nustatyta, kad Universitetas turi teisę išduoti diplomą tiems asmenims, kurie studijavo ir kitose aukštosiose mokyklose, tačiau diplomą išduodančiame Universitete jie turi būti surinkę daugiausiai kreditų iš programoje numatytų. Taigi būtina kuo skubiau Senate patvirtinti rezultatų įskaitymo tvarką Universitete (*kuruoja Senato studijų komisija*) ir remiantis patvirtintais studijų kryptčių reglamentais suderinti Universiteto chemijos, filosofijos, matematikos ir psichologijos studijų kryptčių programas su ministro patvirtintu studijų kryptčių reglamentu (*kuruoja fakultetų tarybos*).

Studijų programų vertinimas ir akreditavimas

2003 m. Studijų kokybės vertinimo centras planavo ekspertuoti *sociologijos* (užsitiesusi ekspertizė nuo 2002 m.), *edukologijos* (etikos I ir II pakopų, o ikimokyklinio ugdymo ir pradinio ugdymo pedagogikos kažkodėl tik II pakopos), *filologijos* (tik vokiečių ir prancūzų), *istorijos* studijų krypties programas. Ekspertai surinko medžiagą, lankėsi fakultetuose, tačiau fakultetų vadovai dar nepateikė rektoratui galutinių šių programų ekspertizės išvadų.

2003 m. studijų programų akreditavimo rezultatai tokie:

1. Vokiečių filologijos (bakalauro ir magistro) studijų programos akredituotos iki kito išorinio vertinimo.
2. Prancūzų filologijos (bakalauro ir magistro) studijų programos akredituotos iki kito išorinio vertinimo.
3. Istorijos (bakalauro) studijų programa akredituota iki kito išorinio vertinimo.
4. Meno istorijos (bakalauro) studijų programa akredituota laikinai iki 2005 m. gruodžio 31 d.
5. Istorijos (magistro) studijų programa akredituota laikinai iki 2005 m. gruodžio 31 d.
6. Ikimokyklinio ugdymo pedagogikos (magistro) studijų programa akredituota laikinai iki 2005 m. gruodžio 31 d.
7. Pradinio ugdymo pedagogikos (magistro) studijų programa akredituota laikinai iki 2005 m. gruodžio 31 d.
8. Etikos (bakalauro ir magistro) studijų programos laikinojo akreditavimo terminas nukeltas iki pedagogų rengimo koncepcijos patvirtinimo, bet ne vėliau kaip iki 2005 m. birželio 30 d.
9. Chemijos studijų programa 2003 m. nespėta akredituoti ir jos likimas iki šiol neaiškus.
10. Socialinių mokslų (bakalauro) ir sociologijos (magistro) studijų programos vertintos 2003 m., bet oficialus akreditavimo įsakymas (jos akredituotos iki kito išorinio vertinimo) priimtas jau 2004 m.

2004 m. numatytas biologijos, fizikos ir filologijos (slavų kalbų) studijų kryptių programų išorinis vertinimas bei laikinai akredituotos matematikos ir informatikos bakalauro studijų programos pakartotinis vertinimas.

Siūlomi problemų sprendimo būdai:

1) Laikinai akredituotų meno istorijos (bakalauro), istorijos, ikimokyklinio ugdymo pedagogikos, pradinio ugdymo pedagogikos (magistrantūros) programų sudarytojams ir kūrėjams reikia parengti programų pataisymus bei papildymus ir naujai patvirtinti šias programas Senate (*kuruoja Senato studijų komisija*).

2) Prieš išorinį studijų programų vertinimą tikslinga atlikti vidinę šių programų ekspertizę (*kuruoja fakultetų tarybos*).

Studijų procesas

Bendrųjų studijų dalykų (pedagogikos, psichologijos, sveikatos ugdymo, filosofijos, ekonomikos, politologijos ir kt.) teorinėms paskaitoms organizuoti Rektoriaus įsakymu sudaryta tarpfakultetinių srautų derinimo komisija, kuri įpareigota derinti visų studijų (dieninių, neakivaizdinių, perkvalifikavimo, vakarinių) formų akademinio darbo auditorijų užimtumą ir racionalų akademinį užsiėmimą išdėstymą. Bakalauro studijose derinti studijų dalykų srautus nėra labai aktualu, o magistro studijose derinti dviejų studijų dalykų (kultūros istorijos arba mokslo filosofijos bei šiuolaikinės didaktikos arba moderniosios psichologijos) srautus yra labai svarbu. Tiesiog nesuprantama, kaip Rektoriaus įsakymu tai daryti įpareigoti asmenys visiškai neatlieka šio darbo. Todėl šiuos dalykus dėstantys dėstytojai priversti ieškoti fakultetų atstovų, dirbti su keletu magistrantų dėstant tą patį dalyką keliuose fakultetuose. Toks neatsakingumas negali būti pateisinamas. Senato studijų komisija tikriausiai atitinkamai įvertins tokius poelgius.

Reikia tikėtis, kad rudenį studijų procesą galėsime administruoti parengę ir patvirtinę naujus Studijų nuostatus, nes kai kurie klausimai – blokinis studijų būdas, srautų derinimas, rezultatų įskaitymas, mokestis už kartojamus dalykus, skolininkų statusas, laisvai pasirenkamųjų dalykų pasirinkimas, studijų ginčai ir kt. – senuosiuose Studijų nuostatuose nereglamentuojami.

Neišspręstas auditorinio darbo gerinimo klausimas, kuris glaudžiai susijęs su studentų savarankiško darbo organizavimu ir jo kontrole. Skun-

džiamasi, kad dėstytojai perkrauti auditoriniu darbu, turi daugiau nei 900 val. auditorinio darbo per metus, tačiau nieko nedaroma, kad auditorinio darbo sumažėtų. Toks sumažinimas numatytas Ministerijos nustatytuose auditorinio darbo normatyvuose. Laukiama nurodymų iš viršaus ir pamirštama, kad Senatas yra parengęs dėstytojų bei mokslo darbuotojų akademinės veiklos vertinimo anketą dar 2002-06-26 nutarimu Nr. 61, tačiau šis vertinimas nėra populiarus. Nerimą kelia tai, kad katedrų dėstytojai, vadovaujantys studentų pedagoginei praktikai, net nepasirodo mokykloje, o akademinį krūvį ataskaitoje nurodo kaip atliktą. Studentai apie tai jau kalba viešai, o katedrų vedėjai tyli.

Neleistina prabanga studentams neakivaizdininkams kvietimus į sesiją siųsti paštu. Nemaža sutaupytumėm (iki 18 tūkst. litų per metus), jei sesijų datos būtų nustatytos iš anksto ir kvietimus į kitą sesiją neakivaizdininkai gautų jau išlaikę sesiją. Kai kurie fakultetai visiškai nesidomi naujai priimtų neakivaizdininkų problemomis, neparengia ir neįteikia jiems jokios atmintinės.

Sudėtinga padėtis buvo 2003 m. atnaujinant studijų programas. Po to, kai Senatas 2002-04-24 nutarimu Nr. 41 pakoregavo bakalauro studijų programų struktūrą, net iki 2003 m. rugsėjo mėn. pagal naujus reikalavimus sudarytos programos neišleistos, nes jos buvo nuolat taisomos. Tikru rūpesčiu turėtų tapti naujų studijų programų rengimas ir jų įregistravimas. Tokių programų galėtų atsirasti siekiant patenkinti ne tik mokyklos, bet ir kitų institucijų poreikius.

Studijų kokybė prastėja, kai magistrantams paskaitas skaito asistentai. Fakultetuose nepakankamai rūpinamasi auditorijų užimtumu, nes per pirmąją paskaitą amfiteatrinės auditorijos būna tuščios.

2003 m. Studijų ginčų komisija gavo du kolektyvinius psichologijos magistrantų skundus ir juos išnagrinėjo. Tenka apgailestauti, kad šie skundai atspindi chaotiškumą administruojant magistrantūros studijas fakultete. Ministerija 2003 m. gavo dailės vakarinių studijų studentų kreipimąsi dėl mokesčių. Tenka konstatuoti, kad gana vėlai į jį studentams buvo atsakyta.

Siūlomi problemų sprendimo būdai:

1. Pasiiekti, kad vykdomas studijų procesas atitiktų studijų krypties reglamentą:
  - programą vykdančių dėstytojų kvalifikaciją ir sudėti (*kuruoja fakultetų tarybos*);
  - materialinę bazę, būtina studijų procesui užtikrinti ir praktiniams igūdžiams ugdyti (auditorijos, laboratorinė įranga ir aparatūra, bibliotekos ir skaityklos, programinė įranga, pedagoginės ir tiriamosios praktikų bazės) (*kuruoja fakultetų dekanai, bibliotekos direkcija, vyr. pedagoginės praktikos vadovė*).
2. Parengti atnaujintus Studijų nuostatus (*kuruoja Senato studijų komisija*).
3. Suaktyvinti informatyvų konsultacinį darbą su studentais ir pasiekti, kad šis darbas būtų sistemiškas, parengti informacinę dalijamąją ir virtualiąją medžiagą apie studijų tvarką bei studijų grafikus (*kuruoja fakultetų dekanatai*).
4. Vykdyti sisteminę studentų apklausą dėl dėstytojų darbo kokybės, jų pareiagingumo akademiniam procese, dėl bendros studijų tvarkos fakultetuose (*kuruoja fakultetų dekanatai kartu su studentų atstovybe*).

Studentų skaičius

2003 m. pradžioje Universitete buvo 11 905 studentai (neįskaičius per kvalifikavimą studijų studentų ir doktorantų), iš jų 5 722 studentų studijų forma buvo dieninė, 1 998 studentų – vakarinė ir 4 185 studentų – neakivaizdinė. Valstybės finansuojamų buvo 6 617, t. y. 55,5817 proc. visų studentų. Palyginus su 2002 m. pradžia, studijuojančiųjų savo lėšomis skaičius padidėjo 816.

Po to, kai Įstatymu įteisinta studentų, mokančių už studijas, sąvoka ir tokių studentų statusas, kiekvienais metais Vyriausybė nustato už studijas mokančių studentų skaičių procentais: pirmajame semest্রে – pagal pereito konkurso rezultatus ir aukštesniuose kursuose – pagal sesijos rezultatus. Todėl studentų apskaitoje valstybės finansuojami studentai jau dveji metai skirstomi į visiškai valstybės finansuojamus ir tuos, kurie moka 4 MGL (500 Lt) dydžio studijų įmoką. Vyriausybė nustatė, kad 2002 m. 66 proc.

dieninės studijų formos kiekvienos bakalauro studijų programos studentų studijų įmoką moka valstybė, 34 proc. – šią įmoką moka pats studentas. 2003 m. valstybės finansuojamų studentų buvo tik 50 proc., o likusieji 50 proc. studentų 4 MGL dydžio studijų įmoką turėjo mokėti patys.

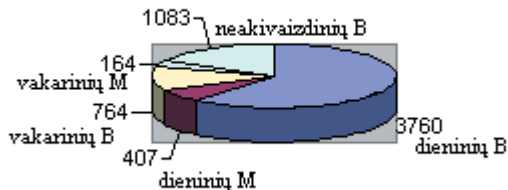
Studentų skaičius Universitete 2003 m.

Studentai	Studijų forma						Iš viso
	Dieninės		Vakarinės		Neakivaizdinės		
	B	M	B	M	B	M	
2003-01-01							
Valstybės finansuojamieji	3 760	407	764	164	1 083	0	6 227
Valstybės finansuojamieji, bet mokantieji už studijas	439	0	0	0	0	0	0
Studijuojantieji savo lėšomis	989	127	1 006	64	2 817	285	5 288
Iš viso metų pradžioje	5 188	534	1 770	228	3 900	285	11 905
2003-12-31							
Valstybės finansuojamieji	3 540	369	452	184	741	0	5 286
Valstybės finansuojamieji, bet mokantieji už studijas	1 084	0	0	0	0	0	1 084
Studijuojantieji savo lėšomis	870	107	1 142	57	3 689	406	6 271
Iš viso metų pabaigoje	5 494	476	1 594	241	4 430	406	12 641
Pokytis per metus (padidėjo arba sumažėjo)	306	-56	-176	13	530	121	736

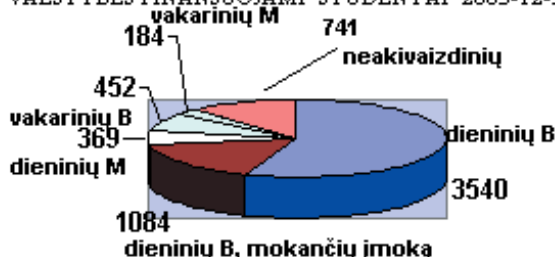
Studentų skaičiaus kaita 2003 m.

Studentų skaičiaus kaita pateikta diagramose.

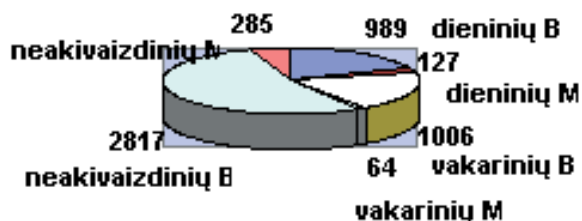
VALSTYBĖS FINANSUOJAMI STUDENTAI 2003-01-01

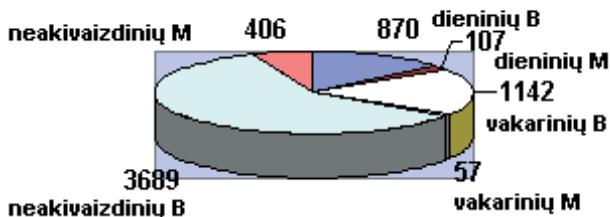
VALSTYBĖS FINANSUOJAMI STUDENTAI 2003-12-31

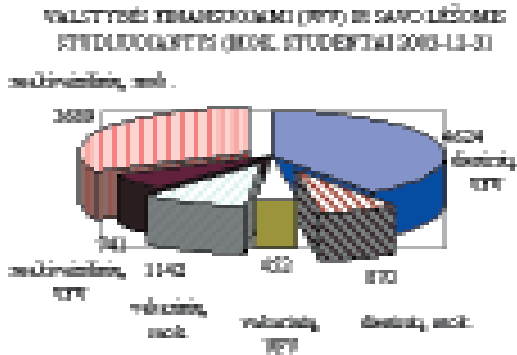
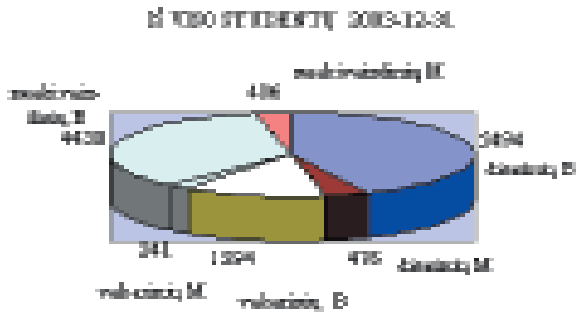
STUDIJUOJANTĖJ SAVO LĖŠOMIS 2003- 01-01

STUDIJUOJANTIEJI SAVO LĖŠOMIS 2003-12-

Studentų skaičiaus Universitete padidėjimą 2003 m. nuo 11 905 (metų pradžioje) iki 12 641 (metų pabaigoje), t. y. padidėjimą 6,18 proc., iš esmės lėmė studijuojančiųjų savo lėšomis neakivaizdinėse studijose skaičiaus padidėjimas, nes valstybės finansuojamų studentų per metus sumažėjo 941, o studijuojančiųjų savo lėšomis per metus padaugėjo 983 (dieninėse studijose sumažėjo 139, neakivaizdinėse studijose padaugėjo 993, o vakarinėse studijose padaugėjo 129).

Absolventų skaičius 2003 m.

Absolventai	Dieninės B	Dieninės M	Vakarinės B	Vakarinės M	Neakivaiz- dinės B	Neakivaiz- dinės M	Iš viso
Gavo diplomas	970	218	363	83	625	66	2325
Iš jų gavo ir kvalifikacinius pažymėjimus	0	0	27	0	29	0	56

Absolventų skaičius 2003 m. gerokai (net 11,56 proc.) didesnis už absolventų skaičių 2002 m. ir yra pats didžiausias per pastaruosius penkerius metus.

2003-11-27 ŠMM organizavo seminarą, kuriame buvo pristatytas tyrimas „Universiteto absolventų konkurencingumas darbo rinkoje darbo jėgos pasiūlos ir paklausos kontekste“. Tyrimą atliko Darbo ir socialinių tyrimų instituto Gyventojų užimtumo darbo grupė, remdamasi darbdavių ir jų įmonėse dirbančių absolventų apklausa. Tyrimo objektas – 1996–2002 m. laidų absolventai, tikslas – išsiaiškinti darbdavių bei įsidarbinusių absolventų nuomones, ar absolventų profesinis pasirengimas atitinka darbo rinkos poreikius. Išryškėjo kai kurios problemos, aktualios ir mūsų Universi-

tetui bei mūsų rengiamiems absolventams. Per artimiausius 1–2 metus gali kilti tokių problemų kaip personalo senėjimas, jaunų, kvalifikuotų darbuotojų trūkumas. Pagal tai, kokių specialistų įstaigoms buvo sunkiausia rasti, 5 vietoje buvo anglų kalbos, 6 vietoje – informatikos, 9 vietoje – kitų įvairių dėstomų dalykų mokytojai. Iki 2007 m. numatomų priimti darbuotojų – mokytojų, pedagogų, edukologų, dėstytojų (biologijos, chemijos, geografijos, darbų, matematikos, meninio lavinimo pedagogų ir pan.) – skaičius nėra didelis. Iš 179 įstaigų, kuriose numatoma 2003–2004 m. priimti 330 darbuotojų, mūsų absolventams tektų 8,79 proc., o 2005–2007 m. iš numatomų priimti 290 darbuotojų mūsų absolventai galėtų pretenduoti jau į 12,76 proc. vietų. Tyrimas parodė, kad mokytojų rengimo ir pedagogikos srityse pagal profesinę kvalifikaciją dirba tik šiek tiek daugiau nei pusė, t. y. 54,5 proc., absolventų. Kiti įsidarbina artimose srityse. Universitetui tai yra svarbus rodiklis, nes manoma, kad bendras pedagogų vietų skaičius mažės.

Atliekant tyrimą buvo atskleisti kai kurie profesinio pasirengimo aspektai. 73,6 proc. respondentų nurodė, kad profesinio pasirengimo pakanka, tačiau 48,9 proc. informatikos, 47 proc. vokiečių filologijos bei 46,4 proc. lietuvių filologijos studijų programų absolventų teigė, kad jiems nepakanka profesinio pasirengimo. Absolventai nurodė, kad jiems labiausiai trūksta praktinių gebėjimų: profesinių gebėjimų trūksta 51,7 proc. absolventų, vadovavimo / administravimo gebėjimų – 49,4 proc., informacinių technologijų ir kompiuterinio raštingumo gebėjimų – 36 proc., kontrolės ir rezultatų įvertinimo gebėjimų – 35,2 proc., gebėjimų spręsti konfliktus – 31,1 proc. Darbdaviai šiuos trūkumus vertino atsargiau, jų manymu, tokių trūkumų turi 15–22 proc. absolventų. Pagrindinis klausimas, kuriuo darbdavių ir absolventų nuomonė sutampa, – tai praktinio pasirengimo profesinei veiklai trūkumas (darbdavių nuomone, jo trūksta 74,4 proc., absolventų nuomone, – net 88,5 proc. absolventų. Tyrimo metu išryškėjo ir nuomonė apie tam tikrų asmeninių savybių trūkumą profesinėje veikloje: absolventai kaip didžiausią trūkumą nurodė neatidumą ir nemokėjimą susikaupti (33,7 proc.), nekūrybiškumą (37,9 proc.) ir nesavarankiškumą (30,5 proc.); darbdaviai nurodė, kad absolventams trūksta iniciatyvumo (41,7 proc.), atsakingumo

(36,7 proc.), noro rimtai dirbti (35 proc.). Kita labai svarbi nuomonė – apie motyvaciją tobulinti kvalifikaciją, persikvalifikuoti. Net 60 proc. absolventų nurodė poreikį tobulintis ir persikvalifikuoti. Akivaizdu, kad Universitetas dar neišnaudojo visų galimybių organizuodamas tęstinį mokymą ir persikvalifikavimą.

Siūlomi problemų sprendimo būdai:

1. Aktualinti ir stiprinti studentų praktinį pasirengimą bei praktikų organizavimą, išplėsti Universiteto pedagoginių praktikų sektorių, praktikų padalinį perkeltiant į Didaktikų centrą arba į šio centro pagrindu įkurta Karjeros centrą (*kuruoja vyr. pedagoginės praktikos vadovė*).
2. Tobulinti studijų turinį (*kuruoja fakultetų tarybos, Senato studijų komisija*).
3. Didinti tęstinių studijų prieinamumą ir tobulinti studijų formas (*kuruoja Pedagogų kvalifikacijos centras*).
4. Plėtoti Universiteto bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, taikyti lanksčias absolventų užimtumo formas (*kuruoju būsimasis Karjeros centras*).
5. Tikslinga skatinti darbdavius įdarbinti studentus bei tam tikrų grupių absolventus ne visą darbo dieną, įvairiais būdais skleidžiant šią idėją tarp darbdavių. Tai ypač aktualu šioms absolventų grupėms: mažamečius vaikus auginantiems tėvams (ypač motinoms); absolventams su negalia; studentams bei studijas tęsiantiems absolventams, kuriems sudėtinga darbą visu etatu suderinti su studijomis (*kuruoju būsimasis Karjeros centras*).

Studentų priėmimas į Universitetą 2003 m.

LR Vyriausybės 2003-07-08 Nr. 892 nutarimu buvo nustatyti maksimalūs leistini priimamų studijuoti į aukštąsias mokyklas studentų skaičiai. Ministras, 2003-07-11 įsakymu Nr. ISAK-1079 nustatė studentų, 2003 m. priimamų į pirmosios ir antrosios pakopų studijas pagal studijų formas, kryptis ir finansavimo pobūdį, skaičių. Šiuo įsakymu buvo numatyta, kad į Universitetą galima priimti:

- 1452 studentus į dienes ir 30 studentų į vakarines studijas, už kurias visiškai ar iš dalies sumokama iš valstybės lėšų (nominalus skaičius),

- 210 studentų į vakarines ir 608 studentus į neakivaizdines studijas (jei jie sutinka mokėti visą studijų kainą),
- 172 magistrantus į dienas ir 92 į vakarines studijas, už kurias visiškai sumokama iš valstybės lėšų,
- 93 magistrantus į dienas, 60 į vakarines ir 145 į neakivaizdines studijas (jei jie sutinka mokėti visą studijų kainą).

Vėlesniu įsakymu, t. y. 2003-08-04 įsakymu Nr. ISAK-1109, buvo papildomai nustatyta, kad į vakarinių ir neakivaizdinių pirmosios pakopos studijų formas Universitetas gali priimti dar 70 studentų.

Iš bendrojo į Lietuvos universitetus priimamų studentų (23 680), už kurių studijas visiškai ar iš dalies sumokama iš valstybės lėšų, skaičiaus Universitetui teko 1 482 vietos bakalauro studijoms ir 270 vietų magistro studijoms, t. y. 7,399 proc. visų Lietuvos universitetinio tipo mokyklų vietų. Taip pat buvo pakeista priimamųjų sąrašo nomenklatūra: numatyta skirti vietas pagal studijų kryptis, bet ne pagal studijų sritis. Universitetui leista priimti studentus studijuoti 21 bakalauro studijų kryptį ir 13 magistrantūros studijų kryptį. Iš bendro (valstybės finansuojamųjų ir studijuojančiųjų savo lėšomis) priimamųjų į bakalauro studijas skaičius (2 300 priimamųjų) 542 vietos teko filologijos studijų kryptims (23,566 proc.). Iš bendro priimamųjų į magistrantūros studijas skaičiaus (568 vietų) į edukologiją (įvairių šakų) priimta 195 magistrantai, arba 34,33 proc. visų magistrantų.

Studentų priėmimas į I ir II pakopos studijas pagal studijų programų grupes 2003 m.

Pagrindinės studijos										
Valst. kodas	Studijų kryptis	Studentų, už kurių studijas visiškai ar iš dalies sumokama iš valstybės lėšų, nominalus skaičius			IŠ VISO	Studentų, sutinkančių mokėti visą studijų kainą, skaičius			IŠ VISO	IŠ VISO UNIVER-SITETE
						D	V	N		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	23
61201B101	Biologija	52	0	0	52	0	0	23	23	75
	Biologija	52	0	0	52	0	0	23	23	75
61203B104	Gamta	50	0	0	50	0	0	0	0	50
	Ekologija ir aplinkotyra	50	0	0	50	0	0	0	0	50
61201H101	Filosofija	30	0	0	30	0	0	10	10	40
	Filosofija	30	0	0	30	0	0	10	10	40
61202H202	Katalikų tikyba	30	0	0	30	0	0	0	0	30
	Religijos mokslai	30	0	0	30	0	0	0	0	30
61203H103	Meno istorija	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Menotyra	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61204H120	Lietuvių filologija	160	0	0	160	0	40	20	60	220
61204H115	Lenkų filologija	27	0	0	27	0	0	0	0	27
61204H117	Lenkų filologija ir pradinio ugdymo pedagogika	0	0	0	0	0	0	20	20	20
61204H140	Rusų filologija (rusų gimtoji k.)	30	0	0	30	0	0	0	0	30
61204H140	Rusų filologija (rusų kaip užsienio k.)	24	0	0	24	0	0	0	0	24
61204H143	Rusų filologija ir pradinio ugdymo pedagogika	0	0	0	0	0	0	20	20	20
61204H144	Rusų kalba	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61204H113	Baltarusių filologija	11	0	0	11	0	0	20	20	31
61204H105	Anglų filologija	100	0	0	100	0	0	0	0	100
61204H133	Prancūzų filologija	24	0	0	24	0	0	0	0	24
61204H150	Vokiečių filologija	46	0	0	46	0	0	0	0	46
	Filologija	422	0	0	422	0	40	80	120	542
61205H103	Istorija	65	0	0	65	0	0	10	10	75
	Istorija	65	0	0	65	0	0	10	10	75
61201M109	Muzika	15	0	0	15	0	0	30	30	45
	Muzika	15	0	0	15	0	0	30	30	45
61202M102	Dailė	0	0	0	0	0	20	0	20	20
	Dailė	0	0	0	0	0	20	0	20	20
61201P109	Matematika ir informatika	180	0	0	180	0	0	0	0	180
	Matematika	180	0	0	180	0	0	0	0	180

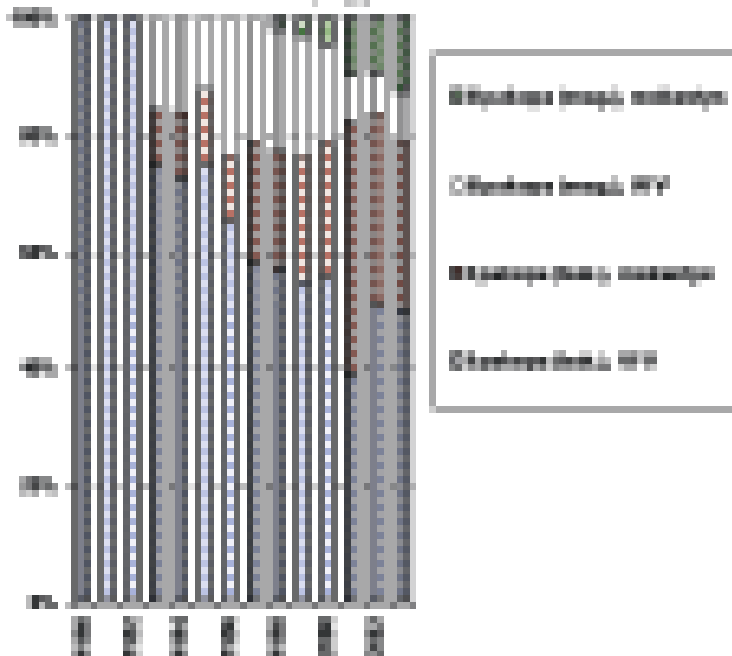
Pagrindinės studijos										
Valst. kodas	Studijų kryptis	Studentų, už kurių studijas visiškai ar iš dalies sumokama iš valstybės lėšų, nominalus skaičius			IŠ VISO	Studentų, sutinkančių mokėti visą studijų kainą, skaičius			IŠ VISO	IŠ VISO UNIVER-SITETE
		D	V	N		D	V	N		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	23
61202P108	Fizika ir taikomoji kompiuterija	95	15	0	110	0	15	0	15	125
	Fizika	95	15	0	110	0	15	0	15	125
61203P101	Chemija	47	0	0	47	0	0	0	0	47
	Chemija	47	0	0	47	0	0	0	0	47
61206P101	Geografija	60	0	0	60	0	0	30	30	90
	Geografija	60	0	0	60	0	0	30	30	90
61209P103	Informatika	0	15	0	15	0	20	20	40	55
	Informatika	0	15	0	15	0	20	20	40	55
61204S105	Ekonomikos ir verslo pagrindai	38	0	0	38	0	40	40	80	118
	Ekonomika	38	0	0	38	0	40	40	80	118
61205S101	Socialiniai mokslai	45	0	0	45	0	25	25	50	95
	Sociologija	45	0	0	45	0	25	25	50	95
61205S202	Socialinė pedagogika	55	0	0	55	0	50	70	120	175
61205S202	Socialinė pedagogika (laisvalaikio pedagogikos šaka)	0	0	0	0	0	0	50	50	50
	Socialinis darbas	55	0	0	55	0	50	120	170	225
61206S102	Psichologija	45	0	0	45	0	0	60	60	105
	Psichologija	45	0	0	45	0	0	60	60	105
61207S121	Technologija ir dailė	33	0	0	33	0	0	0	0	33
61207S102	Buities kultūra	38	0	0	38	0	0	20	20	58
61207S104	Etika	30	0	0	30	0	0	30	30	60
61207S103	Edukologija (priešmokyklinio ugdymo pedagogikos šaka)	12	0	0	12	0	0	20	20	32
61207S103	Edukologija (pradinio ugdymo pedagogikos šaka)	13	0	0	13	0	0	30	30	43
	Edukologija	126	0	0	126	0	0	100	100	226
61208S103	Kūno kultūra	60	0	0	60	0	0	30	30	90
	Sportas	60	0	0	60	0	0	30	30	90
61209T110	Technologija	37	0	0	37	0	0	30	30	67
	Mechanikos inžinerija	37	0	0	37	0	0	30	30	67
	Iš viso	1452	30	0	1482	0	210	608	818	2300

Antrosios pakopos (magistrantūros) studijos

Valst. kodas	Studijų kryptis ir programos pavadinimas	Studentų, už kurių studijas visiškai ar iš dalies sumokama iš valstybės lėšų, skaičius			IŠ VISO	Studentų, sutinkančių mokėti visą studijų kainą, skaičius			IŠ VISO	IŠ VISO UNIVERSITETE
		D	V	N		D	V	N		
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	23
62101B102	Biologija	11	0	0	11	6	0	0	6	17
62101H101	Filosofija	6	0	0	6	3	0	0	3	9
62104H110	Lietuvių filologija	20	15	0	35	10	4	0	14	49
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	23
62104H109	Lenkų filologija	7	0	0	7	5	0	0	5	12
62104H123	Rusų filologija	10	0	0	10	5	0	0	5	15
62104H101	Anglų filologija	0	11	0	11	0	6	0	6	17
62104H121	Prancūzų filologija	5	0	0	5	3	0	0	3	8
62104H132	Vokiečių filologija	8	0	0	8	7	0	0	7	15
62105H102	Istorija	8	0	0	8	5	0	0	5	13
62101P102	Matematika	10	0	0	10	5	0	0	5	15
62102P108	Fizika ir astrofizika	20	0	0	20	5	0	0	5	25
62103P102	Chemija	10	0	0	10	4	0	0	4	14
62106P103	Geografija	11	0	0	11	6	0	0	6	17
62109P103	Informatika	0	20	0	20	0	10	0	10	30
62105S101	Sociologija	7	0	0	7	3	15	15	33	40
62106S107	Psichologija	0	10	0	10	0	10	40	50	60
62107S131	Technologija ir dailė	10	0	0	10	5	0	0	5	15
62107S105	Buities kultūros didaktika	10	0	0	10	5	0	0	5	15
62107S113	Etika	0	8	0	8	0	3	0	3	11
62107S117	Muzikos edukologija	8	0	0	8	6	0	0	6	14
62107S116	Ikimokyklinio ugdymo pedagogika	7	0	0	7	3	0	0	3	10
62107S123	Pradinio ugdymo pedagogika	0	8	0	8	0	4	0	4	12
62107S111	Edukologija (socialinė pedagogika)	0	20	0	20	0	8	10	18	38
62107S111	Edukologija (švietimo vadyba)	0	0	0	0	0	0	30	30	30
62107S111	Edukologija (specialioji pedagogika)	0	0	0	0	0	0	10	10	10
62107S134	Dailės istorijos edukologija	0	0	0	0	0	0	10	10	10
62107S133	Teatro edukologija	0	0	0	0	0	0	10	10	10
62107S111	Edukologija (andragogika)	0	0	0	0	0	0	20	20	20
62108S101	Kūno kultūra ir sportas	10	0	0	10	7	0	0	7	17
	Iš viso	178	92	0	270	93	60	145	298	568

WFO pielikums | valstijai finansējuma vietas ir stratēģiskajās un tehniskajās investīcijās 2008-2020. g. B.

2003 m. priimtųjų į bakalauro dienines studijas konkursiniai balai

Eil. Nr.	Studijų programa	Maksimalus balas	Minimalus balas
1	2	3	4
1.	Anglų filologija	21,15	17,74
2.	Baltarusių filologija	12,4	6,9
3.	Biologija	20,55	14,24
4.	Buities kultūra	18,95	13,41
5.	Chemija	17,03	6,7
6.	Dailė	20,03	13,57
7.	Edukologija	18,82	13,38
8.	Ekonomikos ir verslo pagrindai	21,55	19,27
9.	Etika	18,89	16,74
10.	Filosofija	20,26	18,1
11.	Fizika ir taikomoji kompiuterija	18,66	8,70
12.	Gamta	16,16	10,3
13.	Geografija	15,75	12,70
14.	Informatika	15,92	12,10
15.	Istorija	19,71	17,24
16.	Katalikų tikyba	14,14	7,20
17.	Kūno kultūra	14,17	10,26
18.	Lenkų filologija	16,30	13,68
19.	Lietuvių filologija	20,60	16,83
20.	Matematika ir informatika	19,83	13,74
21.	Meno istorija	18,50	11,28
22.	Muzika	12,4	9,30
23.	Prancūzų filologija	20,01	14,63
24.	Psichologija	21,39	19,37
25.	Rusų filologija	20,29	15,53
26.	Socialinė pedagogika	20,23	17,78
27.	Socialiniai mokslai	21,27	18,94
28.	Technologija	14,28	9,01
29.	Technologija ir dailė	15,67	6,4
30.	Vokiečių filologija	21,49	16,27

2003 m. VPU pirmąkart dalyvavo bendrajame Lietuvos aukštųjų universitetinių mokyklų priėmimo į pirmąją studijų pakopą. Todėl gerokai prasiplėtė pretenduojančiųjų pasirinkimo galimybės. Pageidavimų skaičiumi – 32 629 (pernai buvo tik 12 770) – atsiliko nuo VU (100 058 pasirinkimai), VGTU (46 234 pasirinkimai) ir KTU (43 436 pasirinkimai); pralenkė KU (19 931 pasirinkimas) ir ŠU (17 748 pasirinkimai).

Galima prielaida: mokytojo profesijos pasirinkimą nulemia tai, kad baigusieji VPU gali jaustis daug saugesni darbo rinkoje, nes absolventas gauna ne tik tam tikrų mokslų bakalauro ar magistro laipsnį, bet ir įgyja pedagogo kvalifikaciją. Ypač populiarūs yra socialiniai (19 549 pasirinkimai) ir humanitariniai mokslai (3 760 pasirinkimų). Į ekonomikos ir verslo pagrindų dieninių studijų programą (40 studentų) pageidavimų buvo net 81 – daugiau nei 20 į vieną vietą; į dienes matematikos ir informatikos studijas – 1 172 pageidavimai. Mažiausias konkursas buvo į dienes katalikų tikybos studijas – tik 59 pasirinkimai į planuotas 32 vietas.

Visų skelbiamų valstybės finansuojamų studijų programų vietos užpildytos 105 proc., nors valstybė finansuoja tik 100 proc. (1482 bakalauro studijų vietos ir 270 magistrantūros studijų vietų). Pagal Vyriausybės nustatytą tvarką 50 proc. bakalauro studijų pirmakursių turės sumokėti po 4 MGL (500 Lt) studijų įmoką, o kitus 500 Lt dengs valstybė.

Jau antri metai neakivaizdinėse ir vakarinėse studijose nėra valstybės finansuojamų vietų (išskyrus vakarines informatikos ir fizikos, taikomios kompiuterijos programas). Todėl net pedagogai, studijuodami neakivaizdžiai ar vakarais, turi mokėti už studijas. Ši studijų forma populiarī (priimta daugiau nei 900 pretendentų), nes VPU studijų mokesčiai vieni mažiausių Lietuvoje.

Tačiau valstybė neskiria nė lito Universiteto šildymui, elektrai, telefono ar pašto ryšiams, knygoms, periodiniams leidiniams įsigyti. Šiems poreikiams tenkinti, kaip ir užmokesčiui dėstytojams už darbą su vakarinių ir neakivaizdinių programų studentais, lėšos imamos iš savo lėšomis studijuojančiųjų surinktų lėšų.

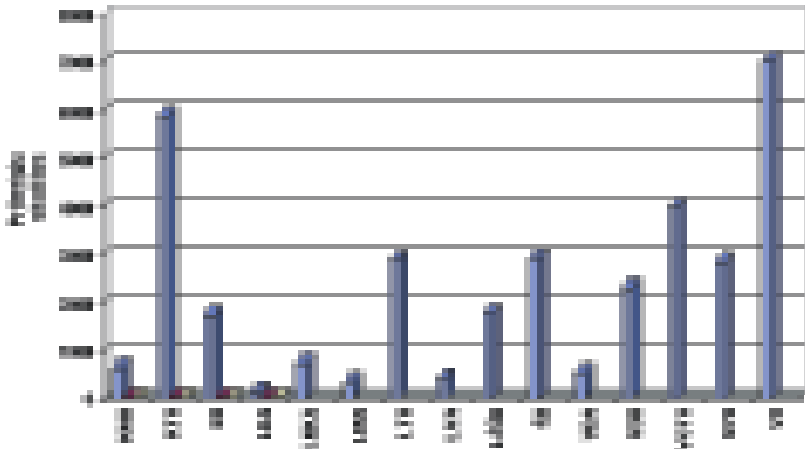
Atmetus tam tikrą visuomenės skepticizmą dėl pedagogų poreikio, pastebimas tam tikras dėsningumas. Pagal negalutinius duomenis į dieninių

studijų I kursą priimta: 372 vilniečiai, 119 – iš kitų miestų, 737 – iš rajonų centrų bei kaimo vietovių. 835 priimtieji yra šių metų gimnazijų abiturientai (tai rodo tam tikrą kokybę). Daugiausiai pirmakursių yra iš Vilniaus apskrities bendrojo lavinimo mokyklų, antroje vietoje – Panevėžio apskrities mokyklos. Beveik vienodas pirmakursių skaičius iš Alytaus, Kauno ir Utenos apskričių – tai rodo, kad VPU nėra vien regioninis Universitetas. 2/3 dalyvavusiųjų konkurse sudarė merginos, vyriškiausiai tapo fizikos ir technologijos fakultetas (priimta 77,4 proc. vaikinių), mažiausiai vaikinių (5 proc.) sulaukė Lituanistikos fakultetas. 12 stojančiųjų neturėjo net 18 metų, o 118 pretendentų į neakivaizdines studijas – jau perkopę 40 metų slenkstį. Konkursiniu pereinamuoju balu VPU kai kur pralenkė net pretendentes į VU.

Studijuojančiųjų savo lėšomis ar iš dalies valstybės finansuojamųjų padėti kiek pastiprins numatytos papildomos valstybės paskolos, kur į 500 Lt paskolą gali pretenduoti visi studijuojantieji iš dalies finansuojamoje vietoje, o į pragyvenimui skirtą paskolą gali pretenduoti tiek dieninių, tiek vakarinių ar neakivaizdinių studijų studentai (pirmiausia, naujai priimtieji).

Priėmimo 2003 m. į Lietuvos universitetus palyginimas

Aukštoji mokykla	Pagrindinės studijos	Vientisosios studijos	Specialios profesinės studijos	Magistrantūros studijos	Iš viso
KMU	145	410	5	94	654
KTU	4183	0	165	1543	5891
KU	1333	0	35	388	1756
LKA	150	0	0	10	160
LKKA	605	0	0	142	747
LMA	244	0	0	117	361
LTU	1900	0	0	1005	2905
LVA	168	143	106	20	437
LŽŪU	1405	0	0	365	1770
ŠU	2396	0	176	368	2940
VDA	386	0	0	175	561
VDU	1755	0	0	573	2328
VG TU	2847	0	55	1118	4020
VPU	2300	0	0	568	2868
VU	4240	350	248	2220	7058
Iš viso	24057	903	790	8706	34456

Universitetas papildomai (daugiau nei planuota priėmė 70 studentų į bakalauro vakarines ir neakivaizdines studijas. Priėmimas buvo suderintas su ŠMM ir patvirtintas Ministro 2003-08-04 Nr. ISAK-1109. Universitetas priėmė šiek tiek daugiau negu buvo patvirtinta Ministro įsakymais studentų, sutinkančių mokėti visą studijų kainą. Pastebėjus šį pažeidimą Ministro 2003-10-30 įsakymu Nr. ISAK-1508 nurodyta, kad 123 magistrantais, norinčiais studijuoti savo lėšomis, priimta daugiau.

Išanalizavus 2003 m. priėmimo rezultatus paaiškėjo, kad Vilniaus universitete, kituose inžinerinio-techninio, teisinio ir meninio profilių universitetuose magistrantūros studijų vietoms skiriama 26–35 proc. bendro rengiamų specialistų skaičiaus. Visų Lietuvos universitetų magistrantūrai skiriamų vietų vidurkis – 25,3 proc. Tačiau, Ministerijos manymu, bendrojo lavinimo mokyklų pedagogams magistrinis išsilavinimas nereikalingas, nes VPU magistrantūrai skiriama tik 19,8 proc. bendro į Universitetą priimamų studentų skaičiaus. Tai prieštarauja bendrosioms integracijos į Europos Sąjungą nuostatoms, nes daugelyje Europos šalių antrosios pakopos studijos pakankamai išplėtotos, o kitur (pvz. Suomijoje) vyrauja net integruotas dvipakopis specialistų rengimas. Rengdamos mažiau magistrų, Lietuvos aukštosios mokyklos gerokai atsiliks nuo kitų Europos Sąjungos valstybių

universitetuose rengiamų specialistų lygio ir negalės su jomis konkuruoti. Dabar, kai kuriamas kolegijų tinklas ir šių kolegijų absolventai įgyja aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, tikslingiausia būtų universitetuose labiau plėtoti magistro studijas.

Studijų kreditavimas

Priėmus Aukštojo mokslo įstatymą, iškart nebuvo parengta poįstatyminių aktų apie tiksliai reglamentuojamą studijų kreditavimą, nors šio įstatymo 63 str. buvo numatytas paramos teikimas studentams.

Vyriausybės 2002-12-21 nutarimu Nr. 2073 buvo patvirtinta Valstybės paskolų suteikimo aukštųjų mokyklų studentams, šių paskolų administravimo ir grąžinimo tvarka, kuri galiojo 2003 m., nes Vyriausybės 2003-11-18 nutarimu Nr. 1419 ji buvo pakeista. Pagal galiojusią 2003 m. tvarką buvo numatyta, kad studentai gali gauti valstybės paskolas:

- 1) studijų įmokoms mokėti, jeigu jos nebuvo sumokėtos valstybės lėšomis;
- 2) gyvenimo išlaidoms;
- 3) studijoms užsienyje.

Studentai turėjo teisę pretenduoti į kiekvieną iš šių paskolų. Sudarant studentų, norinčių gauti paskolą, sąrašą, pirmenybė buvo teikiama studentams:

- 1) kurių šeimoms pagal įstatymus priklauso socialinė pašalpa;
- 2) kurių pajamos, tenkančios vienam šeimoms nariui, neviršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto remiamų pajamų dydžio;
- 3) turintiems geresnį pažymių vidurkį;
- 4) mokantiems už studijas visą kainą.

2003 m. Valstybinis mokslo ir studijų fondas pasirašė sutartį su 405 studentais 1 021 700 Lt paskolai gyvenimo išlaidoms gauti ir su 33 studentais paskolai studijų įmokoms dengti (po 500 Lt). Papildomai (rudens sem.) gyvenimo išlaidoms paskolos paskirtos 150 studentų (327500 Lt), 25 studentams paskirtos paskolos studijų įmokoms gauti. 6 studentai (1 proc. pageidaujantiųjų gauti paskolas), nors ir įvykdė konkurso sąlygas, neatvyko pasirašyti paskolos sutarties. Jei 2002 m. Universiteto studentų paskoloms buvo paskirta 862 000 Lt suma, tai 2003 m. pagrindinio ir papildomo

mo skyrimo metu paskoloms buvo paskirta 1 692 500 Lt (1 372 000 Lt gyvenimo iškaidoms, 320 500 Lt studijų įmokoms). Liko neišnaudota (dėl prasto paskolų konkurso organizavimo fakultetuose) 22 800 Lt, skirtų gyvenimo išlaidoms ir net 291 400 Lt – studijų įmokoms, t. y. Universiteto studentai neišnaudojo paskoloms skirtų 314 200 Lt (jie buvo perkelti į 2004 m.). Paskolomis galėjo pasinaudoti visų studijų formų studentai.

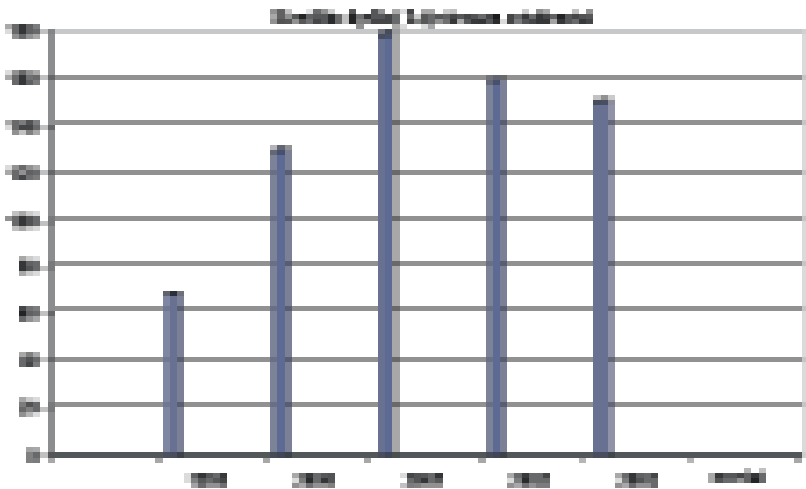
Fakultetams paskolų sumos atsižvelgiant į studijuojančiųjų skaičių buvo paskirstytos proporcingai. Kai kurie fakultetai paskoloms neišnaudotas sumas perdavė kitiems fakultetams. Perkvalifikavimo centro studentai paraišką paskolai gauti pateikė užsienio kalbų fakultete.

	Fakultetas	Suma pragyvenimo išlaidoms (Lt)	Suma studijų įmokoms (Lt)
1.	Fizikos ir technologijos	94 500	35 500
2.	Gamtos mokslų	231 300	70 500
3.	Istorijos	289 900	47 000
4.	Lituanistikos	124 200	34 000
5.	Matematikos ir informatikos	101 400	39 000
6.	Pedagogikos ir psichologijos	356 800	38 000
7.	Slavistikos	78 400	19 000
8.	Užsienio kalbų	95 500	37 500

Palyginus su 2002 m. teikiamų paskolų bendra suma padidėjo 1,91 karto, todėl paskolomis pasinaudoti galėjo 1,49 karto daugiau skaičius.

Paskolos vienam dieninių studijų studentui suma

Metai	1999	2000	2001	2002	2003
Dieninių studijų studentų	3113	4126	4285	5553	
Iš viso VPU studentų					11 238
VPU skirta kreditams (Lt)	211000	539900	765900	885500	1692500
Tenka vidutiniškai vienam studentui (Lt)	67,78	130,85	178,74	159,46	150,6

Jei 1999 m. kreditais pasinaudojo 134 studentai (4,3 proc.), tai 2000 m. kreditines paskolas paėmė 191 (4,629 proc.) dieninių studijų studentas, o 2001 m. – 265 (6,18 proc.) dieninių studijų studentai.

Išsivaliojus naujoms Aukštojo mokslo įstatymo pataisoms ir pradėjus jas įgyvendinti iš esmės pasikeitė paskolų administravimas, paskolas gaunančių studentų skaičius (paskolas gali gauti visų studijų formų studentai). Pakito paskolų gavėjų apskaita ir kontrolė.

PEDAGOGINĖ PRAKTIKA

Universiteto studentų pedagoginei praktikai vadovauja vyriausioji pedagoginės praktikos vadovė mag. Birutė Deksnienė. Šis skyrius parengtas pagal jos pateiktą metinio darbo ataskaitą.

Į pedagoginę praktiką 2003 m. buvo išleisti 3704 studentai – 1584 dieninių, 588 vakarinių ir 918 neakivaizdinių bakalauro studijų. Tiriamojame pedagoginėje praktikoje buvo 352 dieninių, 72 vakarinių ir 190 neakivaizdinių studijų magistrantų.

Kartu su fakultetų praktikų vadovais buvo parinktos mokyklos ir kitos

ugdymo įstaigos, suderintas mokyklų užimtumas. Daugiausiai studentų pedagoginei praktikai priėmė Vilniaus mokyklos: Daukanto ir Gerosios Vilties vid. m-los, Karoliniškių, Žvėryno, Žirmūnų gimnazijos. Iš viso buvo sudarytos 1233 sutartys su mokymo ir ugdymo institucijomis, kur VPU studentai atliko pedagoginę praktiką.

Įvyko 34 įvadinės praktikų konsultacijos, kurių metu praktikantai buvo supažindinami su pedagoginės praktikos tikslais ir uždaviniais, programa, būsimomis praktikos vietomis, jų darbo specifika bei problemomis. 2003 m. spalio mėn. buvo surengtas pirmas metodinis pasitarimas visų fakultetų (studijų programų) pedagoginių praktikų vadovams. Studijų prorektorius, pedagoginių praktikų ir studijų skyriaus vadovai analizavo parengtus metodinių nurodymų ir reikalavimų projektus. Buvo nutarta pavesti komisijai sudaryti pedagoginės praktikos pareigybių instrukcijas ir jas patvirtinti. Patvirtintos šios pareigybių instrukcijos:

- fakulteto (studijų programos) pedagoginės praktikos vadovo,
- metodikos dalyko dėstytojo (grupės vadovo),
- edukologijos katedros dėstytojo,
- psichologijos katedros dėstytojo,
- sveikatos ugdymo katedros dėstytojo,
- bakalauro studijų studento-praktikanto,
- klasės auklėtojo (priimančio praktikantą),
- mokyklos direktoriaus arba kordinatoriaus (priimančio praktikantą).

Fakultetų (studijų programų) pedagoginės praktikos vadovai skiriami Rektoriaus įsakymu. Ypatingas dėmesys ir metodinė pagalba yra skiriama naujai paskirtiems studijų programų pedagoginės praktikos vadovams, parenkantiems mokymo institucijas, organizuojantiems ir vykdančioms įvadinės konsultacijas, sudarantiems pedagoginės praktikos programas. Nemažas dėmesys skiriamas magistrantų pedagoginei-tiriamajai praktikai. Viename iš seminarų, kuris buvo skirtas vadovų patirties sklaidai, Socialinės pedagogikos katedros ir Pradinio ugdymo katedros atstovės Živilė Barauskaitė ir Anelė Tamulaitienė pasidalino patirtimi organizuojant bei vykdančiomis magistrantų praktikas, tobulinant tiriamąsias praktikos užduotis. Vyriausioji praktikos vadovė, konsultuodama į praktiką išvykstančius studen-

tus, akcentuoja auklėjamosios klasės problemų tiriamąją problematiką, skatina studentus giliau ir prasmingiau studijuoti teorinę medžiagą, pritaikyti ją analizuojant empirinius duomenis, diegti modernias tyrimų technologijas.

Aptariant pedagoginę praktiką vertinami teikiami studentų pasiūlymai praktikos tobulinimui, jų kūrybiškumas. Pastaruoju metu padidėjo poreikis daugiau dėmesio skirti dalyko didaktikoms, giliau nagrinėti vadovavimo auklėtinių kolektyvui ir bendradarbiavimo su paaugliais problemas. Paaiškėjo, kad praktika keičia studentų veiklos motyvaciją bei požiūrį į vertybes, jie atsakingiau pradeda žiūrėti į studijas. Kai kurie fakultetai (PPE, UKF) organizuoja seminarus-susitikimus mokytojams-praktikų vadovams. 120 mokytojų buvo išduotos Universiteto pažymos apie jų vadovavimą praktikančiams. Daug problemų kyla dėl mokėjimo mokytojams už vadovavimą praktikai. Per 2002/2003 m. m. buvo sumokėti 217655 Lt už vadovavimą praktikai. Kai kurie fakultetų (pvz. IF) praktikų vadovai vėluoja pristatyti dokumentus dėl mokėjimo už vadovavimą praktikai (pristato juos pasibaigus praktikai, net po metų).

2002/2003 m. vyriausioji praktikos vadovė atliko tyrimą „Pedagoginė praktika – būsimąjo pedagogo profesinio kryptingumo gerinimo prielaida“. Tirti 483 VPU 12-os studijų programų IV kurso studentai. Iš tyrimo buvo nustatyta, kad apklaustieji pedagoginio profilio studijas pasirinko neturėdami pakankamos motyvacijos būsimam pedagoginiam darbui. Būdami aktyvūs pedagoginio proceso dalyviai studentai prasmingiau suvokė studijų reikšmę, po pedagoginės praktikos pagerėjo jų požiūris į studijas, labiau ėmė vertinti optimalų teorinių ir praktinių studijų santykį.

Siūlomi problemų sprendimo variantai:

1. Tikslinga prie Studijų skyriaus įkurtą Didaktikų centrą sujungti su pedagoginės praktikos sektoriumi ir įkurti savarankišką Pedagoginės praktikos ir didaktikų (arba Karjeros) centrą, tiesiogiai pavaldų Rektoratui. Tai siekiama įgyvendinti jau artimiausiu metu, nes naujoje Pedagogų rengimo sampratoje (jos projekte) numatyta išplėsti pedagoginės praktikos apimtį iki 20 kreditų. Todėl dar labiau išaugs darbo apimtį ir viena vyriausioji praktikos vadovė to darbo negalės atlikti.

2. Griežčiau reikalauti iš fakultetų vadovybės tinkamai planuoti ir organizuoti pedagoginę praktiką, spręsti problemas įvedant kompiuterinę apskaitą.
3. Būtina suvienodinti praktikoms skirtą dokumentaciją ir ją tinkamai tiražuoti.

PEDAGOGŲ POREIKIO PROBLEMA

Atsižvelgiant į bendrą pedagogų poreikį, dvigubų (trigubų) specialybių pedagogų reikmė Lietuvos mokykloms pakankamai svarbi. Universitetas yra išleidęs nemažai specialistų, turinčių dvigubą specialybę. Per 35 metus (nuo 1946 iki 1980 m.) Vilniaus pedagoginį institutą baigė 4868 dvigubų ir net trigubų specialybių 68 įvairaus profilio derinių absolventai. Iš jų daugiausiai – net 528 – įgijo matematikos ir braižybos mokytojo kvalifikaciją, 485 – biologijos ir chemijos, 437 – biologijos ir žemės ūkio pagrindų, 372 – geografijos ir fizinio auklėjimo, 302 – fizikos ir gamybos pagrindų ir t. t. Vėliau, 1981–2000 m., per 20 metų dvigubas specialybes įsigijo 6191 absolventas. Net 728 absolventai įsigijo techninių disciplinų ir darbų mokytojo kvalifikaciją, 680 – geografijos ir fizinio auklėjimo, 634 – istorijos ir pedagogikos, 603 – biologijos ir žemės ūkio pagrindų, 571 – chemijos ir taikomųjų darbų, 434 – matematikos ir informatikos, 372 – rusų kalbos ir literatūros, pedagogikos ir t. t. kvalifikacijas. Palyginus abu laikotarpius stebimas tam tikras specialybių pokytis, tačiau geografija ir fizinis auklėjimas išliko lyderiu per visus apžvelgiamus 55 metus.

Atsižvelgus į tai, kad dvigubas specialybes baigusiu absolventų skaičius iki 2000 m. buvo daugiau nei 11 tūkstančių, o dvigubų studijų programų įvairovė siekia 70, galima tvirtinti, kad Universitetas turi sukaupęs didžiulę tokių programų vykdymo ir jų plėtojimo patirtį. Nuo 1993 m. universitetuose įvedus visuotinę bakalauro studijų 160 kreditų apimties programų struktūrą išnyko dvigubų specialybių studijų programų įvairovė, jų beliko tik keturios: matematika ir informatika, ekonomikos ir verslo pagrindai, technologija ir dailė, fizika ir taikomoji kompiuterija. Tačiau, vidurinio išsilavinimo grandyje įvedus profiluotą mokymą tokių specialistų poreikis dar labiau padidėjo. Tiesa, ši poreikį šiek tiek sumažina perkvalifikavimo

studijos, tačiau sąnaudų studijoms požiūriu tai nėra pats ekonomiškiausias problemos sprendimas.

Pagal Pedagogų profesinės raidos centro internetinėje svetainėje skelbiamus duomenis 2000 m. Lietuvoje buvo 578 mokyklos su 1394 profilinemis 11-siomis klasėmis, bei 263 profilinemis 12-siomis klasėmis, kuriose vykdomas humanitarinio, realinio, menų ar technologinio profilio mokymas. Profiline mokyklose 2000–2001 m. dirbo 15104 mokytojai, kurie dėstė 90 privalomų ir pasirinkamųjų dalykų. Profiline mokyklose tais metais trūko 464 mokytojų dėstyti 35 pavadinimų dalykams. Labiausiai trūko (net 117) anglų kalbos mokytojų. Tačiau 32 mokytojais (iš jų – 15 rusų k.) profiline mokyklose buvo per daug. Prognozuota, kad 2001–2002 m. m. profiline mokyklose reikės 907 mokytojų (iš jų – 195 anglų k.), o 54 mokytojais jose bus per daug. 2002–2003 m. poreikis gerokai mažesnis – 237 mokytojai (44 mokytojais bus per daug). Net 464 mokytojų, turinčių antrą ar trečią specialybę, reikėtų profiline mokyklose mokytį 107 įvairioms privalomoms ar pasirinkamoms dalykų jungtims, o neprofiline Lietuvos mokyklose reikėtų 437 tokių specialistų. Akivaizdu, kad esant tokiems poreikiams, nors bendras mokytojų poreikis ir mažėja, reikia iš esmės pertvarkyti mokytojų rengimo sistemą. Būtina pirmenybę teikti dvigubų studijų programoms ir kuo skubiau spręsti tokias programas reglamentuojančių aktų atsiradimą. Atsižvelgus į tai, kad 4200 mokytojų nespecialistų dirba neprofiline mokyklose, ir tik 595 iš jų šiuo metu persikvalifikuoja, mokytojų perkvalifikavimo problema per artimiausius 5–7 metus nebus išspręsta, o tik dar labiau pagilės.

Atrodytų aukštojo mokslo sistema turėtų tenkinti ne tik savo, bet pirmiausia visuomenės poreikius. Tačiau kai kurios institucijos šios problemos požiūriu iki šiol lieka kurčios. Vilniaus pedagoginis universitetas turi pakankamai patirties rengiant sudvejintų specialybių specialistus, todėl galėtų šią problemą spręsti labai konkrečiai.

Siūlomi problemų sprendimo variantai:

1. Siekiant studijas suderinti su platesne praktine veikla mokykloje, būsimuosius mokytojus būtina rengti pirmenybę teikiant dvigubų studijų programoms ir numatant kuo skubiau spręsti tokias programas reglamentuojančių aktų atsiradimą.

2. Sumažinti ekstensyvų bakalauro studijų programų plėtojimą (rengiama per daug specialistų) ir pereiti prie magistrantūros studijų programų, pritaikytų mokyklos poreikiams plėtos. Sudaryti galimybę ankstesniųjų metų absolventams, įgijusiems tam tikros studijų krypties bakalauro laipsnį, įsigyti kitos studijų krypties magistro laipsnį.

Dėl organizacinių darbų

Visa tai, kas buvo pateikta dėl Studijų skyriaus atliekamų darbų, 2002 m. veiklos apžvalgoje išliko aktualu ir 2003 m. Tiesa, 2003 m. pabaigoje prie Studijų skyriaus įsteigtas 1 etato dydžio Didaktikų centras, organizuojantis tam tikros dalies laisvai pasirenkamųjų dalykų studijas. Atsižvelgus į tai, kad Universitetas ir toliau dalyvaus Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas asociacijos veikloje, įsteigta pastovi atsakingojo priėmimo komisijos sekretoriaus pareigybė. Kitos studijų (ir ne tik jų) bendrosios organizavimo problemos liko beveik tos pačios kaip ir 2002 m. Tačiau 2003 m. problemų dar padidėjo. Priėmus Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisą, atsirado lengvatų mokantiems už studijas aukštosiose mokyklose – su tuo kiekvienoje aukštojoje mokykloje susijusios organizacinės problemos. Pagal Karo prievolės įstatymą reikia teikti informaciją apie karo prievolinkus, nors karinės įskaitos poskyrio ir nėra. Numatyta, kad teks išduoti absolventams diplomų priedus ir anglų kalba (jiems pageidaujant). Taigi akivaizdu, kad šiandieninės sudėties Studijų skyrius negalės aprėpti visų naujai numatomų darbų, todėl būtina pertvarkyti skyrių.

MOKSLAS

2003 m. Vilniaus pedagoginio universiteto darbuotojai atliko 144 biudžetinius mokslo tiriamuosius darbus, 38 darbus, finansuojamus Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo ir kitų šaltinių, bei 1 užsakomąjį mokslo tiriamąjį darbą (1 lentelė).

1 lentelė

Vilniaus pedagoginio universiteto mokslo tiriamieji darbai 2003 m.

Fakultetas	Biudžetiniai mokslo tiriamieji darbai	LVMSF, valstybės institucijų ir valstybinių programų projektai	Užsakomieji mokslo tiriamieji darbai
Lituanistikos	8	5	–
Slavistikos	8	–	–
Užsienio kalbų	16	–	–
Istorijos	44	2	–
Pedagogikos ir psichologijos	27	12	–
Matematikos ir informatikos	7	2	–
Fizikos ir technologijos	9	–	–
Gamtos mokslų	25	17	1
Iš viso	144	38	1

Iš Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo tarpinstituciniams projektams lėšų gavo tik Gamtos mokslų fakulteto mokslininkai – 47,7 tūkst. Lt. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas rėmė ir konferencijas – buvo gauta 18,829 tūkst. Lt. Suteikta 38,25 tūkst. Lt. parama doktorantams ir 1 valstybės stipendija jaunajam mokslininkui, kurią gavo doc. dr. Aivas Ragauskas (2 lentelė).

„Valstybinėje kalbos vartojimo ir ugdymo programoje“ dalyvavo 2 – Lituanistikos ir Gamtos mokslų fakultetai (3 lentelė).

2 lentelė

LVMSF parama mokslo tiriamiesiems darbams 2003 m. (tūkst. Lt)

Padalinys	Tarpinstitucinės programos		Renginiai		Parama doktorantams ir mokslininkams	
	Projektų skaičius	Suma	Projektų skaičius	Suma	Paramos gavėjų skaičius	Suma
Lituanistikos	–	–	–	–	1	3,0
Slavistikos	–	–	–	–	–	–
Užsienio kalbų	–	–	–	–	–	–
Istorijos	–	–	1	1,0	1	9,0
Pedagogikos ir psichologijos	–	–	2	2,0	6	15,25
Matematikos ir informatikos	–	–	1	1,0	–	–
Fizikos ir technologijos	–	–	–	–	–	–
Gamtos mokslų	3	47,5	3	3,0	5	11,0
Mokslo skyrius	–	–	1	11,829	–	–
Iš viso	3	47,5	8	18,829	13	38,25

3 lentelė

Lietuvos valstybinės mokslo programos

Fakultetas	Mokslo programa	Projektų skaičius	Gauta suma (tūkst. Lt)
Lituanistikos	Valstybinė kalbos vartojimo ir ugdymo programa	3	33,6
Gamtos mokslų	Valstybinė kalbos vartojimo ir ugdymo programa	1	20,08
Iš viso		4	53,68

Universitete 2003 m. buvo vykdomas 1 užsakomasis darbas, kuris buvo atliktas Gamtos mokslų fakultete. Deja, kiti fakultetai užsakomųjų darbų neturėjo (4 lentelė). Tokią situaciją, matyt, sąlygojo ir Universiteto specifika, tačiau fakultetai privalo išanalizuoti priežastis, kodėl nevykdomi užsakomieji mokslo tiriamieji darbai, nuspręsti, ką reikia daryti, kad tokių darbų atsirastų. Universiteto mokslininkų paslaugos būtinos Lietuvai.

Užsakomieji mokslo tiriamieji darbai 2003 m.

Fakultetas	Užsakomųjų darbų skaičius	Gauta suma (tūkst. Lt)
Gamtos mokslų	1	175,0
Iš viso	1	175,0

Valstybės institucijų ir įstaigų finansuojamus projektus vykdė trys fakultetai. Gamtos mokslų fakultetas vykdė projektus: „Atėnai 2004“ (91 000 Lt; projekto vadovas – prof. habil. dr. J. Skernevičius), „Pekinas 2008“ (3 500 Lt; projekto vadovas – prof. habil. dr. K. Milašius); Matematikos ir informatikos fakultetas – „Mokomųjų kompiuterinių priemonių naudojimo ir diegimo tyrimas“ (44 950 Lt; vadovas – dr. T. Petkus); Pedagogikos ir psichologijos fakultetas – „Priešmokyklinio amžiaus (5–6(7) m.) vaikų kokybiško ugdymo(si) veiksniai ir kriterijai“ (12 278 Lt; vadovė – doc. dr. V. S. Glebuviene), „Aš – Lietuvos pilietis ir pasaulio gyventojas“ (2 000 Lt; vadovė prof. habil. dr. M. Barauskaitė), „Tautinis tapatumas globalizacijos sąlygomis: etinės implikacijos ir demokratijos paradoksai“ (1 821 Lt; vykdė doc. dr. J. Balčius ir doc. dr. D. Stančienė). Trys fakultetai gavo paramą konferencijoms (5 lentelė).

Valstybės institucijų ir įstaigų finansuojami mokslo projektai ir renginiai

Fakultetas	Projektai		Renginiai	
	Projektų skaičius	Gauta suma (tūkst. Lt)	Projektų skaičius	Gauta suma (tūkst. Lt)
Lituanistikos	–	–	1	8,0
Slavistikos	–	–	–	–
Užsienio kalbų	–	–	–	–
Istorijos	–	–	–	–
Pedagogikos ir psichologijos	3	16,099	1	2,0
Matematikos ir informatikos	1	44,95	–	–
Fizikos ir technologijos	–	–	–	–
Gamtos mokslų	2	94,5	3	34,7
Iš viso	6	155,549	5	44,70

Gaila, kad Vilniaus pedagoginio universiteto mokslinių tyrimų duomenys rodo ne Universiteto, o atskirų fakultetų (ar mokslininkų) prioritetus ir interesus. Tačiau atliekami tyrimai ne visada atitinka planuojamus tyrimus ar jų kryptis, nurodytas 2001–2006 m. strateginiame ir fakultetų mokslinių tyrimų planuose. Universiteto mokslininkai nesugeba gauti tarptautinių grantų. Įsteigus plėtros ir tarptautinių ryšių prorektoriaus pareigybę, reikaliai turės pagerėti.

Galima tik pasidžiaugti, kad mūsų Universiteto Gamtos mokslų fakulteto prof. habil. dr. Rimantas Puplėsis už originalų mokslo darbų ciklą „Biologinė įvairovė: taksonominės strateginių regionų revizijos ir naujos mokslui rūšys (Insecta: Microlepidoptera)“ gavo Lietuvos mokslo premiją.

Keletas žodžių apie mokslo darbų skelbimą, leidybą ir mokslinius renginius. Duomenys apie VPU mokslininkų publikacijas 2003 m. pateikti 6 lentelėje.

6 lentelė

VPU mokslininkų publikacijos

Publikacijų tipai	2003 m.
Monografijos	26
Straipsniai	424
Lietuvoje:	337
Lietuvos recenzuojamuose mokslo žurnaluose (MSD sąrašas)	243
Kituose recenzuojamuose Lietuvos mokslo žurnaluose	94
Užsienyje:	87
Tarptautiniuose mokslo žurnaluose (ISI sąrašas)	18
Kituose recenzuojamuose tarptautiniuose ir užsienio žurnaluose	69
Konferencijų pranešimų medžiaga (recenzuota)	171
Lietuvos konferencijų	83
Tarptautinių konferencijų	88
Iš viso	621

Kaip matyti, vienam mokslininkui per metus teko vidutiniškai 0,82 straipsnio. Parašytos ir išleistos 26 monografijos, kas trečias Vilniaus pedagoginio universiteto mokslininkas dalyvavo Lietuvos arba tarptautinėse konferencijose ir paskelbė pranešimų medžiagą. 18 straipsnių publikuota Mokslinės informacijos instituto (ISI) referuojamuose žurnaluose.

Vilniaus pedagoginiame universitete leidžiami Lietuvos mokslo leidiniai, kuriuose publikuoti mokslo straipsniai pripažįstami suteikiant mokslo laipsnį: „Pedagogika“, „Istorija“, „Sporto mokslas“ ir periodiniai leidiniai „Žmogus ir žodis“, „Teksto slėpiniai“. Reikia, kad visų periodinių leidinių redakcinės kolegijos būtų tarptautinės ir didintų reikalavimus publikacijoms.

2003 m. išleisti 2 valstybės dotuojami vadovėliai ir viena monografija. Iš VPU sukauptų lėšų finansuotas 31 leidinys, iš jų – 2 periodiniai leidiniai (7 lentelė).

7 lentelė

2003 m. dotuoti leidiniai

Eil. Nr.	Leidiny	Leidinio tipas	Dotacija (Lt)
1.	Istorija	Periodinis leidiny	19 700
2.	Sporto mokslas	Periodinis leidiny	4 000
3.	Pedagogika	Periodinis leidiny	21 600
4.	A. Ažusienis, A. Pučinskas, A. Straizys „Astronomija“	Vadovėlis	30 208
5.	A. Pakerys „Lietuvių bendrinės kalbos fonetika“	Vadovėlis	28 769
6.	M. Pileckaitė-Markovienė, D. Bumbulytė, D. Nasvytienė „Vystymosi psichologija. Vaikystė“	Monografija	4 800
	Iš viso		109 077

8 lentelėje pateiktos lėšos, kurias fakultetai gavo pardavę išleistas meto-
dines priemones, mokomąją medžiagą ir kitus leidinius. Kitais metais tos
lėšos vėl bus panaudotos fakultetų leidiniams.

8 lentelė

Fakultetų lėšos, gautos už parduotus leidinius (Lt)

Fakultetas	Lėšos (Lt)
Lituanistikos	4916,53
Slavistikos	2927,98
Istorijos	3466,35
Pedagogikos ir psichologijos	5461,97
Matematikos ir informatikos	2119,04
Fizikos ir technologijos	981,13
Iš viso	19873,00

Vilniaus pedagoginio universiteto fakultetai ir kiti padaliniai 2003 m.
organizavo 40 mokslo renginių, iš kurių 8 – tarptautiniai ir 32 – respubli-
kiniai (9 lentelė).

9 lentelė

Vilniaus pedagoginio universiteto mokslo renginiai 2003 m.

Padaliniai	Tarptautiniai renginiai	Respublikiniai renginiai
Lituanistikos fakultetas	1	–
Slavistikos fakultetas	–	–
Užsienio kalbų fakultetas	–	–
Istorijos fakultetas	–	2
Pedagogikos ir psichologijos fakultetas	4	14
Matematikos ir informatikos fakultetas	–	1
Fizikos ir technologijų fakultetas	–	2
Gamtos mokslų fakultetas	2	3
Mokslo skyrius	1	–
Biblioteka	–	10

Lentelėje pateikti skaičiai rodo, kad ypač aktyvūs buvo Pedagogikos ir psichologijos fakultetas, organizavęs 4 tarptautinius renginius ir 14 respublikinių, Gamtos mokslų fakultetas, organizavęs 2 tarptautinius ir 3 respublikinius renginius, bei Biblioteka, kuri organizavo 10 respublikinių renginių (konferencijų, seminarų, metodinių pratybų). Jokių renginių neorganizavo Slavistikos ir Užsienio kalbų fakultetai.

Svarbiausias 2003 m. vykęs Universiteto mokslo renginys – tarptautinė mokslinė konferencija „Aukštojo ir vidurinio mokslo sanglauda: ugdymo turinio ir didaktikos tradicijos ir kaita“ (kovo 20–21 d.). Tai IX Tarptautinė mokslinė konferencija iš ciklo „Švietimo reforma ir mokytojų rengimas“. Konferencija organizuota kartu su LR Švietimo ir mokslo ministerija bei Rygos mokytojų rengimo ir švietimo vadybos akademija. Konferencijoje dalyvavo daugiau kaip 140 narių, perskaityti 79 pranešimai.

Pagal sutartį su Europos mokslų PETER LANG leidykla (Vokietija) 12 geriausių darbų, kuriuos pristatė Vilniaus pedagoginio universiteto, Kauno technologijos universiteto, Klaipėdos ir Šiaulių universitetų mokslininkai, išversti į anglų ar vokiečių kalbas, bus paskelbti leidyklos tęstiniame leidinyje „Baltische Studien zur Erziehungs – und Sozialwissenschaft“, išsiančiame 2004 m. pirmajame pusmetyje.

Aštuoniems mokslo renginiams suteikta Valstybinio mokslo ir studijų fondo parama. Ši parama suteikta Universiteto organizuotai tarptautinei mokslinei konferencijai „Aukštojo ir vidurinio mokslo sanglauda: ugdymo turinio ir didaktikos tradicijos ir kaita“, Edukologijos katedros organizuotai tarptautinei mokslinei konferencijai, skirtai prof. J. Laužiko 100-osioms gimimo metinėms pažymėti, „Ugdymo integracijos dimensijos: dabartis ir perspektyvos“ bei tarptautinėms mokslinėms konferencijoms, kurias rengė Geografijos ir Biologijos katedros – „Ekonominiai demografiniai pokyčiai ir švietimo problemos Rytų ir Vidurio Europoje“, „Lietuvos bioįvairovė (būklė, struktūra, apsauga)“. Fondas parėmė ir Matematikos fakulteto organizuotą Lietuvos matematikų konferenciją, taip pat mokslines konferencijas – „Modernių technologijų taikymas istorijos edukacijoje“, „Technologijų dalyko raida ir perspektyvos“, „Etikos transformacijos šiuolaikiniame diskurse“, kurias organizavo Istorijos didaktikos, Buities kultūros ir Etikos katedros.

Mokslinių konferencijų organizavimo politika turi būti aiški: organizuoti ne „margus“ vietinio pobūdžio renginius, reikalaujančius finansinių išteklių ir energijos, o gerai parengtus tarptautinius renginius, kuriuose dalyvautų ES partneriai.

VPU mokslininkai dalyvavo mobilumo programose. 2003 m. į užsienį (Švediją, Italiją, JAV, Lenkiją, Vokietiją, Prancūziją) stažotis buvo išvykę 17 darbuotojų ir 2 doktorantai.

Vilniaus pedagoginiame universitete stažavosi 21 Vokietijos, Baltarusijos, Lenkijos mokslininkas.

MOKSLO LAIPSNIŲ IR VARDŲ TEIKIMAS

Habilitacija

Vilniaus pedagoginiam universitetui kartu su Šiaulių universitetu suteikta socialinių mokslų srities edukologijos krypties habilitacijos teisė. 2003 m. habilitacinius darbus sėkmingai apgynė VPU doc. dr. Romanas Jonas Vasiliauskas, VPU doc. dr. Elvyda Martišauskienė, LKKA prof. dr. Antanas Skarbalius. Toks mažas per metus parengtų habilitacinių darbų skaičius rodo, kad fakultetai neskatino šio proceso, o patys mokslininkai nebuvo pakankamai aktyvūs. Dabar, patvirtinus habilitacijos procedūras, kurią reikia atlikti norint užimti profesoriaus pareigas, nuostatus, mokslininkai turėtų aktyviau siekti habilitacijos. Habilitacijos reikalavimus atitinkantys mokslininkai gali dalyvauti rengiant doktorantus, o Universitetui tai yra pagrindas įgyti doktorantūros teisę.

Doktorantūra

Vilniaus pedagoginiame universitete šiuo metu rengiami 4 mokslo sričių (5 krypčių) doktorantai:

<u>Mokslo krypties kodas</u>	<u>Mokslo krypties pavadinimas</u>
Humanitariniai mokslai	
04 H	Filologija
Socialiniai mokslai	
06 S	Psichologija
07 S	Edukologija

Fiziniai mokslai

02 P

Fizika

Biomedicinos mokslai

01 B

Biologija

2003 m. nebuvo priimta doktorantų į dienes doktorantūros studijas. Taip atsitiko todėl, kad Vilniaus pedagoginiam universitetui nebuvo pra-
tęsta doktorantūros teisė. Tačiau iki 2003 balandžio 15 d. buvo priimti 6
doktorantai į edukologijos neakivaizdines doktorantūros studijas. Nedidelį
pretendentų skaičių sąlygoja tai, kad priėmimas buvo vykdomas neįprastu
laiku, iki pasibaigiant VPU doktorantūros teisės terminui. Be to, tai nauja
doktorantūros studijų forma – doktorantai patys moka už studijas.

Studijas Universitete tęsia 99 doktorantai (iš jų – 6 neakivaizdinėje dok-
torantūroje): FTF – 1, GMF – 7, IF – 4, LF – 15, MIF – 1, PPF – 51 (6),
SF – 9, UKF – 11. 2003 m. doktorantūrą baigė 21 doktorantas. Iš jų
daktaro disertacijas iki 2003 balandžio 15 d. apgynė 6. Eksternu apgintos
3 daktaro disertacijos (10 lentelė).

10 lentelė

1999–2003 m. Universitete apgintos disertacijos

Mokslų sritis	Mokslų kryptis	1999 m.	2000 m.	2001 m.	2002 m.	2003 m.
Humanitariniai mokslai	Filologija	5	3	4	5	1
Socialiniai mokslai	Edukologija	8	15	21	11	7
	Psichologija	1	3	2	1	–
	Sociologija	1	–	–	–	–
Fiziniai mokslai	Fizika	1	3	3	1	1
	Geografija	1	–	–	–	–
	Informatika	–	–	1	–	–
Biomedicinos mokslai	Biologija	2	1	–	2	–
Iš viso		19	25	31	20	9

Doktorantūros studijas gerai organizuoja Gamtos mokslų bei Pedagogikos ir psichologijos fakultetai, kuriuose didžiausias sėkmingai apgintų disertacijų procentas (11 lentelė).

11 lentelė

2003 m. apgintos daktaro disertacijos ir nepažangūs doktorantai pagal fakultetus

Fakultetai	Apginta disertacijų	Neparengę disertacijų ir išbraukti doktorantai
Lituanistikos	–	–
Slavistikos	1	1
Užsienio kalbų	–	4
Istorijos	–	2
Pedagogikos ir psichologijos	3	2
Matematikos ir informatikos	1	–
Fizikos ir technologijos	1	–
Gamtos mokslų	3	–
Iš viso	9	9

Šiais metais pablogėjo situacija Užsienio kalbų fakultete, iš kurio, nepasibaigus doktorantūros laikui, buvo pašalinti 4 doktorantai. Istorijos fakultete jau 4 metai neginamos dieninio skyriaus daktaro disertacijos, kasmet doktorantai palieka universitetą neapgynę disertacijų (2003 m. išbraukti 2 doktorantai). Trūkumai rengiant doktorantus rodo, kad fakultetai privalo atsakingai žiūrėti į kasmetinę doktorantų atestaciją, šalinti aplaidžius doktorantus, netoleruojant jų prastų mokslinio tiriamojo darbo ir disertacijos rengimo rezultatų. Dekanams privalu griežtai kontroliuoti šią sritį, katedroms atsakingai skirti vadovus, nusipelnčius savo srityse, ne tik norinčius vadovauti jaunimui.

2003 m. Vilniaus pedagoginio universiteto dėstytojams suteikti trys profesorius ir septyni docento pedagoginiai vardai.

Universitete dirba 123 darbuotojai, turintys mokslo laipsnį, bet neturintys pedagoginio vardo. Jie gali kelti mokslinę kvalifikaciją bei tobulinti savo pedagoginį meistriškumą.

Visi su mokslu susiję Universiteto padaliniai – katedros, laboratorijos ir kt. – privalo skirti kuo daugiau dėmesio mokslinei veiklai, didinti reikalavimus publikacijų turiniui, aktualumui, jų tarptautiniam pripažinimui. Reikia didinti reikalavimus ir konkursuose dalyvaujantiems pretendents, norintiems užimti lektoriaus, docento, profesoriaus, katedros vedėjo ar dekanų pareigybės.

Prie mokslinės ir metodinės veiklos savo darbu prisideda ir leidykla. Čia išleista nemaža Universiteto mokslo darbuotojų parengtų spaudinių (65 leidiniai, 408 sp. lanko), žurnalai „Istorija“ ir „Pedagogika“ (apimtis 160 sp. lankų), „Šviesos“ laikraštis ir kt. Būtina sustiprinti leidyklos veiklą, siekti, kad ji spaudai parengtų mūsų mokslininkų monografijas, metodus leidinius visų trijų pakopų studijoms.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Universitetas bendradarbiauja su 59 užsienio šalių aukštojo mokslo, kultūros ir švietimo institucijomis. Šie ryšiai grindžiami dvišalėmis bendradarbiavimo sutartimis, Universiteto padalinių arba mokslininkų individualiais projektais, įvairių tarptautinių programų projektais, studentų, doktorantų, dėstytojų ir mokslo darbuotojų mainais, taip pat dalyvavimu tarptautinėse konferencijose, simpoziumuose bei seminaruose užsienyje ir mūsų šalyje.

Universitetas yra keletu tarptautinių organizacijų – Mokytojų rengimo asociacijos (ATEE), Europos universitetų asociacijos (EUA), Europos tarptautinio švietimo asociacijos (EAIA), Europos švietimo tarybų tinklo (EU-NEC), Europos profesinio ugdymo institucijų asociacijos (EVBB) – narys. Be to, kai kurie Universiteto padaliniai ir net 43 mokslo darbuotojai yra įvairių tarptautinių komisijų, komitetų, bendrijų, organizacijų, sąjungų ar asociacijų (iš viso 40) nariai.

I. Dvišalės bendradarbiavimo sutartys

- 1968 m. – su Vroclavo universitetu (Lenkija)
- 1992 m. – su Limožo universitetu (Prancūzija)
- 1993 m. – su Minsko valstybiniu M. Tanko pedagoginiu universitetu (Baltarusija)
- 1994 m. – su Egerio mokytojų rengimo kolegija (Vengrija)
- 1995 m. – su Heidelbergo aukštąja pedagogine mokykla (Vokietija)
- 1996 m. – su Turino universitetu (Italija)
- 1998 m. – su Oslo valstybine muzikos akademija (Norvegija)
- 2001 m. – su Prancūzijos ambasada Vilniuje bei Prancūzų kultūros centru
- 2001 m. – su Erfurto universitetu (Vokietija)
- 2001 m. – su Grand Canyon universitetu (JAV)
- 2002 m. – ketinimų protokolas su Caen Lower-Normandy universitetu (Prancūzija)
- 2002 m. – ketinimų protokolas su Rusijos valstybiniu A. I. Gerceno pedagoginiu universitetu (Rusija)
- 2003 m. – su Rygos pedagogikos ir švietimo vadybos akademija (Latvija)
- 2003 m. – su Sogn og Fjordane universitetine kolegija (Norvegija)

II. Universitete semestrą ir ilgiau dirbę užsienio šalių dėstytojai

UKF – 2 (Vokietija, DAAD)

SF – 1 (Vokietija, DAAD)

Iš viso 3 dėstytojai

III. Trumpalaikiai užsienio šalių (Didžiosios Britanijos, Baltarusijos, Čekijos, JAV, Latvijos, Lenkijos, Norvegijos, Rusijos, Suomijos, Vengrijos, Vokietijos) dėstytojų ir studentų vizitai Universitete

---

Mokslinės stažuotės	21
Paskaitų skaitymas	22
Dalyvavimas VPU konferencijose	31
Vizitai	22+2*
Praktika*	44*
Kiti moksliniai tikslai	1
Projektų vykdymas	1
SOCRATES / ERASMUS programa	5

Iš viso 103 dėst. + 46 stud. = 151

* studentai

IV. Universiteto dėstytojų ir studentų išvykos į užsienio šalis (Argentina, Austrija, Azerbaidžana, Baltarusija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Didžiąją Britaniją, Estija, Graikija, Gruzija, JAV, Islandiją, Ispanija, Italija, Kanada, Kirgizija, Latvija, Lenkija, Meksika, Olandija, P. Korėja, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Rusija, Slovakija, Suomija, Švedija, Šveicarija, Turkija, Ukraina, Vokietija)

Mokslinės stažuotės	17+2**
Moksliniai seminarai	35+3**
Kursai	1+11*
Mokslinės konferencijos / simpoziumai / kongresai	87+3**
Vizitai ir komandiruotės	13+1**
Paskaitų skaitymas	5
Kiti moksliniai tikslai	33+3**
Praktika	61*
Studijos	13*+1**
Projektų vykdymas	3+5*
SOCRATES / ERASMUS programa	35+41*+2**
„Ave Musica“, „Ave Vita“, „Šviesa“, „Poringė“	19+98*

Iš viso: 248 dėst. + 229* + 15** = 492

* studentai, ** doktorantai

IV. Dalyvavimas tarptautinėse programose ir projektuose

1998 m. Lietuva tapo Europos Sąjungos švietimo ir aukštojo mokslo SOCRATES programos dalyve. Vilniaus pedagoginis universitetas taip pat parengė ir Europos Komisijai pateikė paraišką dėl SOCRATES / ERASMUS institucinės sutarties ir tapo šios programos dalyviu. 2002/2003 m. m. buvo vykdoma trečioji institucinė sutartis, kuriai įgyvendinti buvo pasirašytos 26 dvišalės sutartys su Austrijos, Belgijos, Didžiosios Britanijos, Ispanijos, Italijos, Prancūzijos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos aukštojo mokslo institucijomis. Pagal šias sutartis 2003 m. vieno semestro trukmės studijoms į ES universitetus buvo išvykę 38 Universiteto studentai ir 2 doktorantai, o skaityti

paskaitas užsienyje – 30 dėstytojų. Pagal minėtą programą Universitete paskaitas skaitė 5 dėstytojai iš Anglijos, Suomijos, Škotijos ir Vokietijos, o studijuoti per pastaruosius 3 metus į Universitetą buvo atvykę tik 6 užsienio universitetų studentai, nes nedaugelis Universiteto dėstytojų (išskyrus UKF ir SF dėstytojus) gali skaityti paskaitas ar vesti seminarus bei pratybas užsienio kalbomis. Norint pritraukti daugiau ERASMUS programoje dalyvaujančių studentų iš užsienio universitetų 2003 m. VPU buvo parengtos 9 studijų programos užsienio kalbomis; 2004 m. numatoma parengti dar 26 tokias programas. Be to, Tarptautinių ryšių skyrius parengė ir išleido „SOCRATES / ERASMUS studento vadovą 2003/2004“ ir „Trumpą EKĮS (Europos kreditų įskaitymo sistemos) paketą 2003/2004“, kuriame pateiktos visų Universitete parengtų studijų programų užsienio kalbomis anotacijos. Šie leidiniai platinami užsienio šalių universitetuose bei kasmet vykstančios Europos tarptautinio švietimo asociacijos (EAIA) konferencijos metu.

Teikiant paraišką dėl 2003/2004 m. m. SOCRATES / ERASMUS institucinės sutarties, buvo pasirašytos 29 studentų ir dėstytojų mainų sutartys su 26 jau minėtų ES šalių aukštojo mokslo įstaigomis. Pagal šias sutartis numatyti tarptautiniai mainai 92 visų studijų pakopų studentams ir 45 dėstytojams.

Universiteto padaliniai taip pat dalyvauja 3 SOCRATES / ERASMUS programos projektuose.

VPU vykdo ir kitas SOCRATES poprogrames. Universitetas dalyvauja dviejuose GRUNDTVIG ir keturiuose COMENIUS 2 programų projektuose. Be to, 2003 m. pagal COMENIUS programą į dalyko ir kalbų kursus išvyko 4 Universiteto dėstytojai, o 3 studentai dirbo užsienio universitetuose kalbų asistentais.

UKF dalyvauja vykdant 2 tarptautinius ES profesinio rengimo programos *Leonardo da Vinci* projektus.

Universiteto mokslininkai dalyvauja ir kituose (iš viso 45) tarptautiniuose mokslinių tyrimų projektuose, priklausančiuose įvairioms programoms arba visiškai savarankiškuose, kurių vykdymą finansuoja įvairios tarptautinės organizacijos arba paramos fondai.

Universiteto mokslininkai nepakankamai aktyviai dalyvauja ES šeštojoje bendrojoje mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veik-

los programoje 6 *Framework* (parengtas vienas projektas, be to, vienas mokslininkas yra šios programos teminių tinklų dalyvis) ir visiškai nedalyvauja Europos tyrimų bei plėtros kooperacijos programoje *Eureca* bei Europos bendradarbiavimo mokslo ir techninių tyrimų programoje *Cost*, nors Universitete buvo organizuoti 4 minėtų programų informaciniai seminarai.

VPU dėstytojų, mokslo darbuotojų ir studentų tarptautinį bendradarbiavimą remia šios visuomeninės organizacijos ir fondai:

- Mokslo ir studijų departamentas prie Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos,

- Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas,
- Atviros Lietuvos fondas,
- Vokietijos akademinė mainų tarnyba (DAAD),
- Vokietijos Konrado Adenauerio fondas,
- Britų Taryba (BC),
- Šiaurės Ministrų Tarybos mokslinių tyrimų programa (NORFA),
- Italų kultūros institutas.

Dalyvaudamas tarptautiniuose projektuose ir programose, dėstytojų ir studentų mainuose, Universitetas siekia stiprinti savo bazę ir kaupiti patirtį, įgalinančią sėkmingiau įsitraukti į ES švietimo institucijų tinklą bei mokslinių tyrimų erdvę ir konkuruoti šioje srityje su kitų Europos šalių universitetais. Norint įgyvendinti šiuos tikslus, reikia plėtoti ir efektyvinti tarptautinį bendradarbiavimą. Būtina siekti, kad kuo daugiau studentų iš užsienio universitetų atvyktų į VPU pagal ERASMUS mainų programą. Reikia ne tik UKF ir SE, bet ir kituose fakultetuose parengti studijų programas užsienio kalbomis, pagal kurias galėtų studijuoti ne tik atvykę užsieniečiai, bet ir Universiteto studentai. PPF galėtų būti įkurtas Tarptautinis edukologijos studijų centras. Reikia siekti, kad ne mažiau kaip 1 proc. Universiteto dieninio skyriaus studentų per metus išvyktų studijuoti į užsienį ir būtų sudaryta kuo daugiau ERASMUS dvišalių sutarčių su naujų ES narių universitetais. Taip pat Universitetas privalo įsitraukti į dabartiniu metu kuriamos naujos tarptautinės programos ERASMUS / MUNDUS vykdymą ne tik kaip dalyvis, bet ir kaip koordinatorius, taip pat į tarptautinių programų BP6, *Eureca*, *Cost*, *Leonardo da Vinci*, *SOCRATES / MINERVA* vykdymą.

RYŠIAI SU VISUOMENE

Ryšių su visuomene skyrius savo veiklą pradėjo 2003 m. sausio 2 d., kai 2002 m. lapkričio 27 d. vykusiam VPU Senato posėdyje buvo patvirtintas skyriaus steigimas.

Ryšių su visuomene skyrius leidžia VPU laikraštį „Šviesa“, rengia informacinį biuletenį, pranešimus spaudai, pristato su švietimu susijusią spaudos apžvalgą, padeda organizuoti valstybines šventes, kitus Universiteto renginius, dalyvauja rengiantis atvirų durų dienoms.

Per pirmuosius skyriaus veiklos metus buvo pasirengta 2003 m. knygų mugei, organizuoti vizitai į Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklas, pristatant Universitetą ir stojimo į jį sąlygas. Per 2003 m. Ryšių su visuomene skyrius įstojo į Lietuvos aukštųjų mokyklų informacijos ir ryšių su visuomene darbuotojų asociaciją (LAMIDA) ir tapo tikruoju jos nariu. Buvo išleisti 23 laikraščio „Šviesa“ numeriai, laikraščio apimtis padidėjo iki 16 puslapių. Parengti skyriaus veiklos nuostatai, išleisti Universitetą pristatantys lankstinukai.

Ateityje Ryšių su visuomene skyrius kryptingai dirbs vidinės ir išorinės komunikacijos gerinimo srityje, daug dėmesio skirs Universiteto svetainės internete priežiūrai, laikraščio „Šviesa“ turiniui ir problemoms.

PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS CENTRAS

Pedagogų kvalifikacijos centre buvo vykdomos šios perkvalifikavimo studijų programos:

- Anglų filologija
- Vokiečių filologija
- Informatika
- Edukologija (pradinio ugdymo pedagogika)
- Edukologija (ikimokyklinio ugdymo pedagogika)
- Edukologija (socialinė pedagogika)
- Geografija
- Etika

Pagal šias programas mokėsi 709 mokytojai (34 grupės). Iš minėtų perkvalifikavimo programų šiuo metu ypač populiarios užsienio kalbų, informatikos, socialinės pedagogikos specialybių programos. Šios programos siūlo mokytojams įgyti naujų socialinių ir profesinių kompetencijų, atnaujinti turimą kvalifikaciją ar įsigyti naują (artimiausiu laiku kvalifikuotų darbuotojų reikės suaugusiųjų švietimui, vaikų teisių apsaugai, socialiniam darbui bei kitoms su švietimu susijusioms sritims). Visi klausytojai studijuoja savo lėšomis. 2003 m. Švietimo ir mokslo ministerija tęstinėms perkvalifikavimo studijoms skyrė 158 418 Lt, t. y. finansinę paramą gavo 234 mokytojai, studijuojantys Pedagogų kvalifikacijos centre.

2003 m. 339 klausytojai įgijo aukštojo mokslo diplomus ir mokytojo kvalifikaciją, 181 iš jų suteiktas bakalauro laipsnis. Pedagogų kvalifikacijos centre pagal valandinio darbo sutartis dirbo 68 dėstytojai iš VPU ir kitų aukštųjų mokyklų. Atsižvelgiant į kintančius švietimo sistemos poreikius kelti mokytojų profesinę kultūrą, stiprinti praktinę profesinę kompetenciją, Pedagogų kvalifikacijos centre pastaruoju metu daugiau dėmesio skiriama mokytojų kvalifikacijos tobulinimui.

2003 m. įvykdyta 31 programa. Atrenkant kvalifikacijos tobulinimo programas, buvo atsižvelgta į šiuos principus ir veiksnius: kiek siūloma programa dera su dabartiniais švietimo tikslais ir uždaviniais, ar ji atitinka 2003 m. Švietimo ministro įsakymu patvirtintus pedagogų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus.

Buvo įgyvendintos aktualios programos: „Švietimo monitoringas, vidinis ir išorinis mokyklų auditas“, „Pagrindinės mokyklos Bendrųjų programų ir standartų diegimo į ugdymo procesą ypatumai“, „Naujoji mokslieivių pasiekimų vertinimo samprata“, „Pedagoginės inovacijos“ ir kt.

7 programos buvo pateiktos ŠMM organizuotam kvalifikacijos tobulinimo programų konkursui ir laimėjo finansinę paramą. Paminėtinos: „Specialiųjų poreikių vaikų integruotas ugdymas bendrojo lavinimo mokykloje“, „Pamokos optimizavimo būdai“, „Priešmokyklinio amžiaus vaiko ugdymas“. Svarbiausias uždavinys – orientuojantis į ES švietimo prioritetus ir mūsų krašto švietimo sistemos tobulinimo poreikius, siekti, kad šis centras būtų konkurencingas, finansiškai stiprus ir įtakingas.

KALBŲ MOKYMO CENTRAS

2003 m. VPU Kalbų mokymo centras organizavo įvairius užsienio kalbų (anglų, vokiečių, italų, prancūzų, ispanų) kursus VPU studentams, kitų įstaigų darbuotojams ir bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviams. Įvairios trukmės (40–180 akademinų valandų) kursus išklauė 78 Universiteto studentai, 25 Vilniaus miesto bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviai, 155 įvairių institucijų darbuotojai.

Pagal bendradarbiavimo sutartis su Vilniaus miesto savivaldybe, Policijos departamentu prie LR VRM Kalbų mokymo centro dėstytojai parengė naujas specializuotas anglų kalbos mokymo programas, skirtas policijos pareigūnų ir socialinių darbuotojų mokymui. 2003 m. Kalbų mokymo centro kursuose dalyvavo daugiau kaip 300 klausytojų.

Kalbų mokymo centras bendradarbiaudamas su Vilniaus miesto bendrojo lavinimo mokyklomis teikė konsultacijas pedagogams dėl anglų kalbos mokymo metodikos, surengė atvirų durų dieną mokyklų moksleiviams „Kalbų dienos“ proga.

Kalbų mokymo centras toliau sėkmingai bendradarbiavo su JAV Grand Canyon universitetu, kartu su šio universiteto dėstytojais organizavo tradicinius vasaros anglų kalbos mokymosi kursus, kuriuose įvairiu lygiu anglų kalbą dėstė šeši šio užsienio universiteto dėstytojai. Vasaros anglų kalbos kursuose dalyvavo 58 Universiteto studentai.

2003 m. Kalbų mokymo centro specialistai, teikdami vertimo paslaugas, išvertė 17 mūsų Universiteto profesorių ir dėstytojų mokslinių straipsnių, finansiškai parėmė leidybą ir tarptautines konferencijas.

BIBLIOTEKA

Svarbiausias 2003 m. Universiteto bibliotekos darbas – Humanitarų bibliotekos rekonstrukcija. Lituanistikos bei Istorijos fakultetų studentai, o ir ne tik jie, naujus mokslo metus pradėjo po pertvarkymo duris atvėrusioje Humanitarų bibliotekoje. Dvejus metus vykusį rekonstrukciją stebina ne vieną – sujungtos abonemento ir skaityklos patalpos, įrengti atviri fondai skaitytojams, pastatyti magnetiniai apsaugos vartai, įrengtos kelios skaitytojams skirtos darbo zonos – tylos zona, grupinio darbo zona, parodų zona, periodikos zona, abonemento zona. Tai tikrai naujo tipo biblioteka, kokios seniai laukė skaitytojai. Deja, pritrūkome lėšų kompiuterinei technikai. Nors kompiuteriams skirta zona įrengta, daugiau kompiuterių neįsigijome, o turimi „senukai“ jau genda. Tikimės šią spragą užpildyti ateityje, juolab, kad internetas įvestas prie kiekvienos darbo vietos. Jaukios patalpos patinka skaitytojams – jų kasdieną į rekonstruotą biblioteką ateina vis daugiau.

Nerimą kelia mažinamos lėšos spaudiniams ir kitiems dokumentams komplektuoti – mažiau lėšų skirta ne tik iš centralizuoto fondo, gerokai mažiau jų skiria ir fakultetai. Daugėja specialybių, auga studentų skaičius, o lėšų stygius spaudiniams ir kitiems dokumentams komplektuoti vis labiau juntamas. Tik keli fakultetai (PPE, IE, UKF) skiria kiek daugiau lėšų knygoms, periodikai įsigyti. MF šiam tikslui lėšų išvis neskiria. Visų poreikių informacijai negalime patenkinti: perkame pagrindinę studijoms ir mokslui reikalingą literatūrą ir vadovujamės principu – geriau mažiau egzempliorių, bet daugiau pavadinimų. Gana nedaug prenumeruojame užsienyje leistų mokslinių žurnalų, kurie kasmet brangsta, todėl didesnis dėmesys skiriamas visatekščių duomenų bazių prenumeratai. Populiariau tarpbibliotekinio abonemento paslaugą – gal ne visas knygas būtina įsigyti, kai kurias galima pasiskolinti iš kitų bibliotekų.

Nuo 2002 m. lapkričio mėn. biblioteka registruoja mokslininkų publikacijas „VPU mokslininkų publikacijų duomenų bazėje“. Bazė prieinama per internetą, joje užregistruota 1380 publikacijų.

2003 m. lapkričio mėn. 5 d. nutarimu Nr. 5 Senatas pakeitė bibliotekos struktūrą. Pagal ją bibliotekoje yra: administracija, komplektavimo skyrius,

katalogavimo ir tvarkymo skyrius (su katalogavimo, dalykinimo ir tvarkymo sektoriais), fondų saugojimo skyrius, skaitytojų aptarnavimo ir informacinio aprūpinimo skyrius (su abonemento, skaityklų, informacinio aprūpinimo sektoriais), bibliotekos automatizavimo skyrius ir Humanitarų biblioteka.

Darbuotojai

Pagal naują struktūrą patvirtintas tas pats etatų skaičius – 49. Dirba 47 darbuotojai (iš jų 2 puse etato). Du etatai neužimti. Vienas etatinis darbuotojas jau trečius metus išlaikomas iš Politologijos ir sociologijos katedros lėšų.

30 bibliotekos darbuotojų turi aukštąjį išsilavinimą (15 iš jų – bibliotekininkystės ar informacijos mokslo), 15 – turi aukštesnįjį išsilavinimą (11 iš jų – bibliotekininkystės), 2 – kitą išsilavinimą.

Skaitytojai ir jų aptarnavimas

VPU biblioteka skaitytojus aptarnauja:

Abonementuose

- Centriniam abonemente,
- Humanitarų abonemente,
- Tarpbibliotekiniame abonemente,

Skaityklose

- Bendrojoje skaitykloje,
- Bibliografijos-informacijos leidinių skaitykloje,
- Humanitarų skaitykloje,
- Periodinių leidinių skaitykloje,

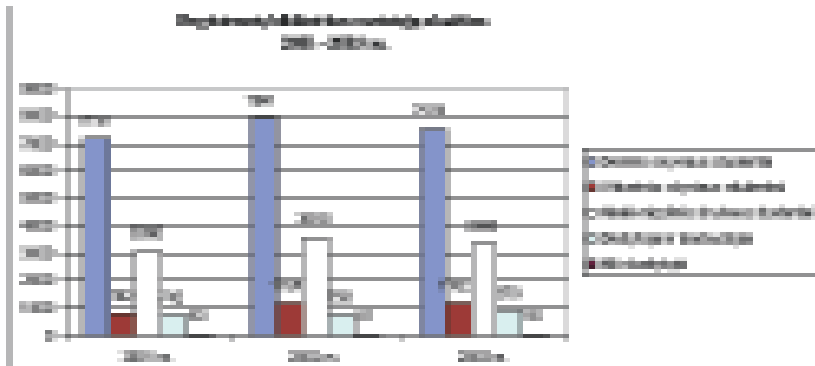
Centruose

- Mokymosi resursų centre.

Be to, skaitytojai aptarnaujami ir fakultetų kabinetuose (jų yra 33), kuriems bibliotekos darbuotojai perka ir tvarko knygas, veda apskaitą. Kabinetuose dirba fakultetų darbuotojai.

Birželio–rugpjūčio mėn., studentų praktikų metu, Tamošavoje veikia biblioteka, kurioje skaitytojus aptarnauja paskirti VPU bibliotekos darbuotojai.

2003 m. bibliotekoje buvo 12980 registruotų vartotojų (2001 m. jų buvo užregistruota 11880; 2002 m. – 13551).

Dokumentų išduotis bibliotekoje 2001–2003 m.

Padalinys	2001 m.		2002 m.		2003 m.	
	Iš viso	Iš jų studentams	Iš viso	Iš jų studentams	Iš viso	Iš jų studentams
Centrinis abonentas	123560	112810	123720	113822	114300	102268
Humanitarų abonentas	39962	39511	57019	56568	44588	44096
Tarpbibliotekinis abonentas (TBA)	46	14	84	4	128	1
Bendroji skaitykla	78000	77800	128032	124136	146098	141314
Periodinių leidinių skaitykla	370790	370000	272750	239290	290550	248365
Humanitarų skaitykla	149568	143189	131388	123153	82335	76133
Bibliografinių-informacinių leid. skaitykla	62040	60000	115016	103598	111648	100804
Bibliografijos-informacijos skyrius	1582	1513	1026	995	–	–
Mokymosi resursų centras (MRC)	12611	12480	171 + 28788 kopijos	171 + 28788 kopijos	267 + 47920 kopijų	160 + 47920 kopijų
Fakultetų kabinetai	201420*	201000*	160200**	158300**	153000**	150000**
Iš viso	1039579	1018317	989406 + 28788 kopijos	948825 + 28788 kopijos	942914 + 47920 kopijų	863140 + 47920 kopijų

*Pateikti 4 kabinetų – pradinio ugdymo, pedagogikos, ikimokyklinio ugdymo, užsienio kalbų metodikos – duomenys.

**Pateikti pradinio ugdymo, ikimokyklinio ugdymo, pedagogikos, užsienio k. metodikos, slavistikos kabinetų duomenys.

VPU bibliotekos lankytojų skaičius 2001–2003 m.

Padalinys	2001 m.	2002 m.	2003 m.
Centrinis abonementas	98916	99007	91638
Humanitarų abonementas	33842	36742	33469
TBA	58	40	111
Bendroji skaitykla	66600	64016	73049
Periodinių leidinių skaitykla	74158	54550	58110
Humanitarų skaitykla	38003	32847	26582
Bibliografinių-informacinių leid. skaitykla	48840	57508	55824
Bibliografijos-informacijos skyrius	1464	1215	–
Mokymosi resursų centras	31054	22043	22514
Fakultetų kabinetai	41380*	50700**	51000**
Iš viso	434315	418668	412297

* Pateikti 4 kabinetų – pradinio ugdymo, pedagogikos, ikimokyklinio ugdymo, užsienio kalbų metodikos – duomenys.

** Pateikti pradinio ugdymo, ikimokyklinio ugdymo, pedagogikos, užsienio k. metodikos, slavistikos kabinetų duomenys.

Biblioteka teikia spaudinius 33 fakultetų kabinetams ir laboratorijoms. Čia dirba fakultetų darbuotojai. Deja, dauguma jų nei dokumentų išduoties, nei lankytojų neskaičiuoja.

Registruotų vartotojų, lankytojų ir dokumentų išduotis bibliotekoje sumažėjo. Manome, kad pagrindinė priežastis – vis platesnis interneto vartojimas. Dauguma studentų, namuose turinčių internetą, informacijos ieško tik jame, o ne bibliotekoje. Biblioteka savo ruožtu vis daugiau informacijos pateikia savo interneto svetainėje, tačiau šie vartotojai bibliotekoje neregistruojami.

Biblioteka užima 2906 kv. m plotą (iš jo 725 kv. m – Humanitarų biblioteka II rūmuose). Bibliotekos patalpos centriniuose Universiteto rūmuose visiškai nepritaikytos bibliotekos reikmėms. Ypač trūksta erdvės, darbo vietų. Jau nuo 1998 m. bibliotekos ir Universiteto vadovai deda nemažai pastangų ieškodami finansų valgyklai pertvarkyti į biblioteką-valgyklą.

Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius bibliotekoje:

Padalinys	Darbo vietų skaičius	Iš jų kompiuterizuotų
Bendroji skaitykla	46	–
Periodinių leidinių skaitykla	61	3
Bibliografijos-informacijos leidinių skaitykla	30	1
Humanitarų skaitykla	87	2
Mokymosi resursų centras	11	11
Paieškai kataloge	28	9
Iš viso:	263	26

Duomenų apie darbo vietas kabinetuose nėra.

Vartotojų mokymas

Visiems I kurso studentams, prieš juos užregistruojant kaip bibliotekos vartotojus, bibliotekos darbuotojai po 2 val. skaitė paskaitas (kiekvienai grupei arba pogrupiui). Iš viso skaitytos paskaitos sudaro 182 val. Manome, kad tokio trumpo kurso nepakanka. Vartotojai jiems reikalingos informacijos nemoka susirasti ne tik elektroniniuose, bet ir tradiciniuose šaltiniuose. Vartotojams mokytį būtina skirti didesnę valandų skaičių. Ypač naudingi mokymai būtų aukštesnių kursų studentams, magistrantams ir net doktorantams. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu (2003 m. balandžio 23–30 d.) bibliotekos darbuotojai kasdien pristatydavo po vieną mūsų prenumeruojamą duomenų bazę, deja, vartotojų susidomėjimas buvo menkas.

2003 m. bibliotekos darbuotojai atsakė į 24663 užklausas bei suteikė 57063 konsultacijas vartotojams. Šie skaičiai nėra tikslūs, kadangi registruojamos ne visos užklausos bei konsultacijos.

Informacinis vartotojų aprūpinimas

Mokymosi resursų centro (MRC) paslaugos išlieka populiarios, nors registruotų vartotojų sumažėjo – bendrabučiuose buvo įvestas internetas, išaugo kompiuterizuotų darbo vietų skaičius Universitete ir bibliotekos skaityklose. Kita vertus, daugėja studentų, internete ieškančių atsakymų į dėstytojų užduotus klausimus, todėl vertinamos MRC dirbančių specialistų konsultacijos ir lankytojų skaičius išaugo. Vartotojams per mėnesį skiriama

10 valandų dirbti kompiuteriais, laiko apskaita vedama NETTIME programa.

Mokymosi resursų centre, periodinių leidinių, bibliografijos-informacijos leidinių, humanitarų skaityklose bei iš bet kurio Universiteto tinkle esančio kompiuterio vartotojai turi galimybę naudotis bibliotekos prenumeruojamomis duomenų bazėmis bei kartu su žurnalų prenumerata gaunama nemokama prieiga prie elektroninių žurnalų versijų ir archyvų.

Populiariausia MRC paslauga – spausdinimas lazeriniu arba spalvotu rašaliniu spausdintuvais. Per 2003 m. vartotojams atspausdinta 47920 lapų kopijų, nuskenuoti 833 vaizdai.

Biblioteka turi savo **svetainę internete** adresu www.vpu.lt/bibl (lietuvišką ir anglišką versijas). Joje nuolat papildomi, atnaujinami duomenys. Naujienos siunčiamos ir į VPU svetainę, vartotojai informuojami elektroniniu paštu.

2002 m. pabaigoje pradėta pildyti „VPU mokslininkų publikacijų duomenų bazė“, kurioje užregistruota 1380 publikacijų. Bazė prieinama per internetą adresu <http://vpu.library.lt:83/ALEPH/H/start/vpu02>.

Vartotojai informaciją apie naujausius leidinius gali susirasti tik kompiuteriniame kataloge, kurio adresas <http://vpu.library.lt:83/ALEPH>, o apie leidinius, bibliotekos gautus 1995–2000 metais – kompiuteriniame ir kortelių kataloguose. Senesnių kaip 1995 m. leidinių (išskyrus vadovėlius ir labiausiai skaitomas knygas) aprašų kol kas tenka ieškoti kortelių kataloguose. 2003 m. gruodžio mėn. 31 d. kompiuteriniame kataloge buvo 39536 įrašai. 2003 m. katalogas papildytas 5648 bibliografiniais įrašais. 2003 m. rudenį biblioteka pradėjo dirbti su nauja programos ALEPH 505.14.2.07 versija.

2003 m. bibliotekoje parengtos rodyklės, literatūros sąrašai, bibliografijos:

- Nuolat buvo pildoma rodyklė **Periodika: bibliotekoje saugomų periodinių leidinių abėcėlinė rodyklė** – priėjimas per internetą adresu <http://www.vpu.lt/bibl/alf/periodika.html>;
- 7 literatūros sąrašai: **Nauji VPU ir dėstytojų leidiniai** (181 pozicija) – priėjimas per internetą adresu <http://www.vpu.lt/bibl/alf/nauji20.html>;

- **VPU ir dėstytojų leidiniai (1993–2003 m.)** (internetinės versijos <http://www.vpu.lt/bibl/alf/bibliografija.html> pildymas);
- **Vilniaus pedagoginio universiteto bibliotekoje saugomų disertacijų sąrašas** (internetinės versijos <http://www.vpu.lt/bibl/alf/disertacijos.html> pildymas);
- **VPU bibliotekoje saugomų kompaktinių plokštelių ir duomenų bazių disketėse kolekcija** – sąrašas su trumpomis anotacijomis (internetinės versijos <http://www.vpu.lt/bibl/alf/cdrom.html> pildymas).

Vis dažniau vartotojai informacijos ieško elektroninėse duomenų bazėse. 2003 m. VPU biblioteka prenumeravo šias bazes:

- Lietuvos periodinės spaudos bibliografinės straipsnių bazės 1994–2002 m. archyvą;
- Laikraščio „Verslo žinios“ archyvą;
- Laikraščių „Valstybės žinios“ ir „Informaciniai pranešimai“ internetines versijas;
- EBSCO Publishing;
- Springer LINK;
- Cambridge Journals Online;
- Oxford Reference Online;
- ProQuest;
- Žurnalą „Educational Leadership“.

Biblioteka nuolat organizuoja įvairių duomenų bazių patikrinimą, norėdama detaliau su jomis susipažinti ir išsiaiškinti poreikį jas prenumeruoti.

Deja, Universitetas neišnaudoja galimybių pats kurti visatekstes duomenų bazes, nors poreikis didžiulis. Prieš kelis metus bibliotekos pradėtas pilotinis projektas nesulaukia reikiamo katedrų vedėjų ir fakultetų dekanų dėmesio.

Parodos

Per 2003 m. bibliotekos darbuotojai surengė 14 teminių parodų Universiteto centriniuose rūmuose ir 6 – Humanitarų bibliotekoje. Svarbiau-

sios parodos: jubiliejinės – prof. I. Musteikienės, prof. K. Musteikio, prof. J. Laužiko, lekt. V. Valentinavičienės; mano inauguracijai skirta paroda, „Pradinio ugdymo katedrai – 10 metų“, „Vaiko teisės“, „Gana dvejoti, ateik balsuoti“ (referendumui dėl narystės Europos Sąjungoje), naujos knygos rusų kalba gautos VPU bibliotekoje pagal projektą „Puškino biblioteka“, kitos parodos.

53 naujų knygų ekspozicijose eksponuoti bibliotekoje gauti dokumentai. Nuolat veikiančioje parodoje „Nauji VPU leidiniai, gauti bibliotekoje“ eksponuoti 176 dokumentai.

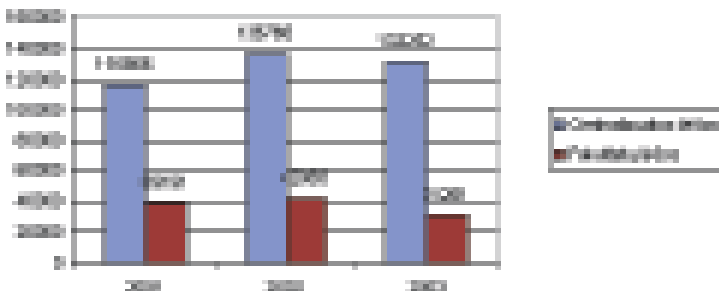
Fondų komplektavimas

2003 m. bibliotekai buvo skirta 132252,23 Lt centralizuotų lėšų spaudiniams įsigyti.

Skirtos lėšos išleistos:

Paskirtis	Lėšos (Lt)
Knygoms ir kt. dokumentams	63509,02
Periodiniams leidiniams	49141,84
Elektroninių duomenų bazių prenumeratai	18119,03
Bibliotekos technikai	1482,34
Iš viso:	132252,23

Lėšų panaudojimas (iš viso panaudojimas)
2003-2004 m.

Fakultetai, išskyrus MF, ir kai kurie padaliniai spaudinams ir kt. dokumentams įsigyti skyrė 31260,77 Lt (2002 m. – 42087,73 Lt).

Dokumentai pirkti už fakultetų ir kitų padalinių spec. lėšas:

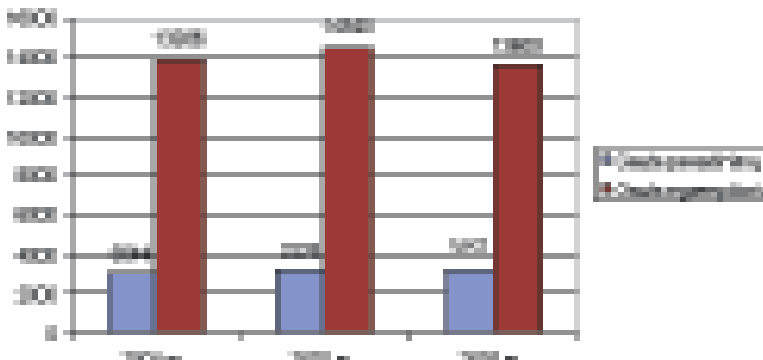
Fakultetas, padalinys	Knygos ir kt. dokumentai		Periodiniai leidiniai	Už suma, Lt
	Egz.	Už suma, Lt	Už suma, Lt	
Gamtos mokslų	126	1773,60	–	1773,60
Istorijos	209	7497,90	2075,73	9573,63
Lituanistikos	100	1250,75	261,00	1511,75
Pedagogikos ir psichologijos	363	7027,25	3617,45	10644,70
Fizikos ir technologijos	35	294,00	–	294,00
Užsienio kalbų	193	5337,43	–	5337,43
Slavistikos	–	–	160,06	160,06
Tarptautinių ryšių skyrius	47	1059,70	–	1059,70
Informacinis skyrius	3	184,80	–	184,80
Sporto centras	–	–	180,00	180,00
Pedagogų kvalifikacijos centras	–	–	541,10	541,10
Iš viso:	1076	24425,43	6835,34	31260,77

2003 m. biblioteka įsigijo 3257 pavadinimų (skaičiuojami tik nauji pavadinimai, kurių biblioteka iki šiol neturėjo) 13600 egzempliorių spaudinių:

Spaudinių rūšis	Pavadinimai (tik nauji)	Egzemploriai
Mokslinė ir kita	1980	4117
Mokymo	697	4405
Grožinė	531	1206
Periodika	46	3597
Mainai	3	275
Iš viso:	3257	13600

2003 m. VPU biblioteka įsigijo 10003 egz. knygų ir kt. dokumentų už 89416,79 Lt (iš jų 3503 egz. už 64991,36 Lt iš centralizuotų lėšų; 1076 egz. už 24425,43 Lt iš fakultetų skirtų lėšų; 102 egz. iš „Puškino bibliotekos“ projekto [mokėta 2002 m.] ir 5322 nemokamai gautų dokumentų).

Bibliotekos gavinių vertė 2001–2003 m.

2003 m. biblioteka gavo 536 pavadinimų 3597 egzempliorius periodinių leidinių, iš jų 46 pavadinimai buvo nauji. Periodikai komplektuoti buvo išleista 55977,18 Lt (49141,84 Lt centralizuotų lešų ir 6835,34 Lt fakultetų lešų).

5322 egzempliorių dokumentų biblioteka gavo nemokamai ar dovanų. Vertingiausios dovanos:

- Atviros Lietuvos fondas dovanojo 338 dokumentus už 7082,53 Lt;
- UAB „Alma Littera“ dovanojo 255 egz. už 2414,98 Lt;
- Švietimo informacinių technologijų centras dovanojo 31 egz. knygų ir kompiuterinių programų už 2256,21 Lt;
- ŠMM Vadovėlių komisijos sprendimu nemokamai bibliotekai skirti 72 egz. kitų Lietuvos aukštųjų mokyklų išleisti vadovėliai už 1855,93 Lt;
- Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija dovanojo 35 dokumentus už 1449,43 Lt;

Jau penktus metus biblioteka dalyvauja projekte „Puškino biblioteka“, kurį remia Amerikos filantropas G. Sorosas. 2003 m. gauta 102 egz. knygų rusų kalba už 1558,81 Lt (knygoms taikoma 75 proc. nuolaida). Tai itin vertinga literatūra tiems, kurie tebeskaito rusiškai.

2003 m. gruodžio 31 d. bibliotekos fonde buvo 180325 pavadinimų 743698 egzemplioriai dokumentų už 1048583,30 Lt.

Per metus bibliotekos užsidirbtos lėšos

Už kopijavimo paslaugas	32509,80 Lt
Už dokumentų skenavimą	833,00 Lt
Už dokumentų įrišimą	1613,00 Lt
Baudos už vėlavimą gražinti spaudinius	10523,45 Lt
Už pamestas knygas	1417,99 Lt
Iš viso:	46897,24 Lt

Surinktos lėšos naudojamos kopijavimo aparato priežiūrai, kanceliari-nėms prekėms pirkti, kompiuterinei ir kitai technikai prižiūrėti, spaudi-niams atnaujinti, įrišti ir įsigyti.

Dalyvavimas rengiant projektus, visuomeninė veikla

Biblioteka aktyviai dalyvauja rengiant šalies ir tarptautinius projektus, asociacijų veikloje:

- yra Lietuvos akademinų bibliotekų tinklo (LABT) narė;
- yra Lietuvos akademinų bibliotekų asociacijos (LABA) narė (bibliotekos direktorė yra šios asociacijos pirmininkės pavaduotoja);
- yra Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos (LMBA) narė (bibliotekos direktorė yra šios asociacijos pirmininkė);
- dalyvauja Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) veikloje (bibliotekoje yra 17 LBD narių, bibliotekos direktorė yra šios asociacijos pirmininko pavaduotoja);
- dalyvauja ITMIS (Informacinės technologijos mokslui ir studijoms) programos veikloje;
- dalyvauja kuriant mokyklų bibliotekų kompiuterizuotą sistemą (MO-BIS);
- dalyvauja rengiant Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) projektą;
- yra Europos mokslinių bibliotekų asociacijos LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche) narė;
- dalyvauja rengiant eIFL.net (Electronic Information for Libraries) projektą (bibliotekos direktorė yra šio projekto tarybos narė).

Bibliotekos direktorė E. Banionytė yra Bibliotekų tarybos bei Autorių ir gretutinių teisių tarybos narė.

Kvalifikacijos kėlimas, kita veikla

Bibliotekos darbuotojai dalyvauja įvairiuose mokymuose, kursuose, seminaruose, konferencijose. Per 2003 m. tokių renginių vyko 48. Juose kvalifikaciją kėlė daugiau nei 60 proc. bibliotekos darbuotojų. Ypač naudingi seminarai, kuriuose mokoma dirbti su naujomis ALEPH programinės įrangos versijomis ar diegiami nauji moduliai; naudos duoda leidėjų pristatomos elektroninės duomenų bazės; bibliotekininkai ypač vertina profesinius vizitus pas kolegas kitose bibliotekose (lankytasi VU, LTU, VDU, KU, ŠU, VDA, VGTU, KTU, LNB, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje ir kitose bibliotekose). Bibliotekininkų tęstinio mokymo centro (BTMC) organizuojami savaitės kursai visuomet sulaukia susidomėjimo – sudaromos norinčių juose mokytis eilės. Bibliotekos direktorė E. Banionytė kviečiama skaityti paskaitas Lietuvoje ir užsienyje. I. Kuzminskienė ir R. Grabauskienė organizuoja mokymus bibliotekos darbuotojams. Bibliotekos kolektyvui buvo pakviesta lektorė K. Einorytė, kuri skaitė paskaitą apie tarnybinę etiketą. E. Banionytė ir A. Žandaravičienė dalyvavo konferencijose užsienyje.

Biblioteka tarnauja kaip praktikų bazė būsimesiems specialistams ruošti. 2003 m. bibliotekoje praktiką atliko 3 VU Komunikacijos fakulteto bibliotekininkystės ir informacijos studijų krypties bakalauro pakopos studentės.

Bibliotekos darbuotojai per 2003 m. paskelbė 6 publikacijas Universiteto laikraštyje, profesiniame bibliotekininkų žurnale „Tarp knygų“, kituose leidiniuose.

Materialinė bazė

2003 m. daugiausia lėšų buvo skirta Humanitarų bibliotekos pertvarkymui užbaigti, baldams ir įrangai įsigyti. Iš investicinio projekto bibliotekai buvo skirti 6 kompiuteriai, vienas kompiuteris gautas iš LABT projekto. Iš LABT projekto lėšų trumpalaikio materialiojo turto įsigyta už 11339,99 Lt (atmintinė serveriams, brūkšninių kodų skaitytuvai, brūkšninių kodų lip-

dės knygoms). Iš viso per 2003 m. biblioteka trumpalaikio materialiojo turto įsigijo už 28573,56 Lt, ilgalaikio materialiojo turto – už 59290,00 Lt.

2003 m. bibliotekoje pakeisti langai bendrojoje, periodinių leidinių, bibliografinių ir informacinių leidinių skaityklose, mokymosi resursų centre ir centriniam abonemente.

Bibliotekos kolektyvas aktyviai prisidėjo prie Lietuvos bibliotekininkų draugijos organizuojamų akcijų bibliotekininkų atlyginimams padidinti (visi darbuotojai dalyvavo sueigoje ant LNB laiptų, bibliotekos direktorė dėl šio klausimo lankėsi pas premjerą). Minėtos pastangos nenuėjo veltui – visiems respublikos bibliotekininkams, tarp jų ir VPU bibliotekininkams, nuo 2003 m. rugsėjo mėn. atlyginimai padidinti apie 12 proc.

Ateities planai

- įdiegti ALEPH 505.14.2.07 programinės įrangos, periodinių leidinių kontrolės ir cirkuliacijos modulius;
- pradėti kaupti elektroninių visateksčių dokumentų archyvą (VPU dėstytojų publikacijas, disertacijas, magistrų darbus, tezes);
- paruošti valgyklos pertvarkymo į biblioteką-valgyklą projektą.

INFORMACINIS SKYRIUS

I. Universiteto vietinio kompiuterių tinklo plėtra ir tobulinimas:

1. Universiteto kompiuterių tinkle įdiegti maršrutizatoriai XP-2400, Cisco 3550, padidinantys tinklo saugumą ir patikimumą: a) Instaliuoti maršrutizatoriai su ugniasienės FreeBSD operacinės sistemos pagrindu. Jie užtikrina atskirų padalinių kompiuterių tinklo saugumą; b) Universitete yra 17 mokomųjų klasių, kuriuose yra apie 230 kompiuterinių darbo vietų, įjungtų į klasių tinklą 100 Mbps sparta. Daugelyje klasių įdiegta operacinių sistemų apsaugos ir vartotojų identifikacijos sistema. Tobulinama interneto svetainė ir plečiamos elektroninio pašto paslaugos.
2. Įdiegta elektroninio pašto serverio antivirusinė ir pašto „šiukšlių“ apsauga, įgalinanti sumažinti kompiuterių pažeidžiamumą „viruso-kirmino“ plitimo metu.
3. Įrengta 11 Mbps spartos radijo ryšio linija VPU antruosiuose rūmuose (Ševčenkos g.) ir VIII bendrabutyje (Švitrigailos g.).
4. Įrengta 14 darbo vietų pedagogų kvalifikacijos centro kompiuterizuota mokomoji klasė.
5. Šiuo metu kompiuterizuoti ir įjungti į vietinį tinklą centriniai ir antrieji rūmai, I–IV, V, VIII bendrabučiai. Visą kompiuterių ūkį sudaro apie 700 kompiuterių.

II. Universiteto kompiuterių ir duomenų bazių priežiūra.

Nuolatos atnaujinama Universiteto administracinių padalinių antivirusinė apsauga, diegiama įsigyta nauja programinė įranga, šalinami programinės įrangos nesuderinamumo ar techninės įrangos gedimo sukelti kompiuterių darbo sutrikimai. Užtikrinamas efektyvus ir nenutrūkstamas spausdintuvų darbas.

Organizuotas Universiteto priėmimo komisijos techninis aprūpinimas ir informacinis ryšys vykdant bendrąjį Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų priėmimą.

Studentų (bakalaurų ir magistrų) duomenų bazė papildyta Universiteto doktorantais. Sutvarkytas informacijos apie studentams išmokamas lėšas

(stipendija, pašalpa ir kt.) perdavimas bankams ir mokesčių inspekcijai, taip pat informacijos, gaunamos iš bankų apie studentų mokamus pinigus (už mokslą, bendrabučius ir kt.), buhalterinės apskaitos vedimas duomenų bazėse. Kompiuterizuota mokesčių už Universiteto bendrabučius apskaita.

Parengtas Universiteto studijų programose numatytų disciplinų kodifikatoriaus variantas LIEMIS duomenų bazei.

Efektyvesniam Universiteto informacinių sistemų darbui užtikrinti reikėtų:

- suvienodinti Universiteto padalinių kodavimą buhalterijos-personalo ir studentų duomenų bazėse. Įtraukti į darbuotojų duomenų bazę dirbančius pagal autorines sutartis, o studentų duomenų bazę praplėsti perkvalifikavimo kursų klausytojais ir įstojusiais į aukštesnius kursus (pagal sutrumpintą mokymo programą).
- Universiteto interneto svetainėje įdiegti turinio valdymo sistemą, suteikiančią galimybę Universiteto padaliniams patiems tvarkyti ir skelbti vidaus ir išorės vartotojams aktualią informaciją.
- integruotis į kuriamą Lietuvos mokslo ir studijų informacinę sistemą.
- parengti ir patvirtinti duomenų apsaugos ir teikimo tvarką, suderintą su LR asmens duomenų apsaugos įstatymu. Paskirti darbuotojus, atsakingus už duomenų apsaugą ir savalaikį archyvavimą.

KULTŪRA

Kultūros centras organizuoja valstybinių švenčių, svarbių Respublikos datų minėjimus, bendradarbiauja su Universiteto fakultetais, Studentų atstovybe, rengia bendrus renginius bei projektus, įvairius minėjimus ir konkursus: Vasario 16-osios, Kovo 11-osios, Rasos šventės, Naujųjų metų, rugėjo 1-osios, taip pat organizuoja įvairias parodas. Kartu su LR švietimo ir mokslo ministerija bei Socialinės pedagogikos katedra rengia įvairias konferencijas, organizuoja susitikimus su politikais ir t. t. Kultūros centrą sudaro aštuoni studentiški meno saviveiklos kolektyvai bei dėstytojų ir darbuotojų choras „Ave musica“.

Meno saviveiklos kolektyvuose dalyvauja daugiau kaip 700 Universiteto įvairių fakultetų ir specialybių studentų.

Šiais metais mišrus choras „AVE VITA“ (vadovas Kastytis Barisas) surengė 29 koncertus. Jis dalyvavo tarptautiniame habanerų ir polifonijos konkurse Torrevieja (Ispanija), XIV tarptautiniame S. Šimkaus chorų konkurse jaunimo kategorijoje ir užėmė II vietą, koncertavo Lietuvos muzikos akademijos Kongresų rūmuose, Kauno filharmonijoje ir kt. Svarbiausias choro pasiekimas – „AVE VITA“ pelnė 2002 m. chorų nominaciją „Tarpautinio spindesio žvaigždė“ ir gavo „Aukso paukštę“.

Universiteto teatras „Kibiras“ (vadovas Albertas Vidžiūnas) 2003 m. kovo 27 d. studentų teatro mylėtojams pristatė naują premjerą pagal šiuolaikinės dramaturgės Caryl Churchill pjesę „Tai yra kėdė“ (This is a chair).

2003 m. gegužės mėn. teatras dalyvavo studentų teatrų tarptautiniame festivalyje: teatras „Kibiras“ parodė spektaklio ištrauką pagal Jošua Sobolio pjesę „Getas“.

Tautinio meno ansamblis „Šviesa“ (meno vadovė J. Kisielytė-Sadauskienė) formuoja savitą požiūrį į būsimųjų mokytojų saviraišką meno kolektyve, todėl ne tik siekia žanrui būdingų meninių tikslų, bet ir atlieka nepasikaitinio ugdymo funkciją. Ansamblis ne tik savarankiškai atstovavo Vilniaus pedagoginiam universitetui, bet ir stengėsi dalyvauti įvairiuose Universiteto renginiuose. 2003 m. kolektyvas surengė 13 koncertų. Dalyvauta Suleimano Demirėlio universiteto organizuojamajame 6-ame tarptautinia-

me studentų pavasario festivalyje Turkijoje, Ispartos mieste, koncertuota Lietuvos konsulo Antalijoje atidarymo proga, dalyvauta pasaulio lietuvių dainų šventėje, grojant ansamblio kapelai buvo įrašyta muzika, kuri skambės Gaudeamus XIV šventėje Rygoje. Ansamblio iniciatyva pirmą kartą organizuotas studentų tautinės muzikos kolektyvų festivalis „Linksminkimos“. Ansamblis, nuolat koncertuodamas Vilniaus regiono mokyklose ir kituose universitetuose atlieka šviečiamąją ir propagandinę veiklą. Už meninę ir koncertinę veiklą kolektyvui suteiktas aukščiausias mėgėjiškų meno kolektyvų apdovanojimas – „Aukso paukštė“. Šiuo metu kolektyve dalyvauja apie 100 studentų iš visų aštuonių fakultetų.

Dėstytojų ir darbuotojų kamerinis choras „Ave musica“ (vadovė M. Gedvilaitė), styginis kvartetas „Credo“ (vadovas R. Vitkauskas) drauge surengė 12 koncertų ir kitų renginių Lietuvos rajonų, miestų ir miestelių moksleiviams, mokytojams, parapijų bendruomenėms. Koncertuota Seinų lietuvių namuose Seinų krašto lietuviškų mokyklų abiturientams ir pedagogams, įvyko susitikimai-koncertai Vilniaus rajono Sudervės ir Riešės parapijose, atlikti religiniai kūriniai šių gyvenviečių bažnyčiose.

Su choru iš Norvegijos „KOR KOSELIG“ koncertuota Vilniaus visuomenei, atlikti religiniai kūriniai Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje.

SPORTAS

2003-ieji m. buvo gana sėkmingi Universiteto sportininkams, kurie pasiekė nemažai pergalių įvairiose varžybose.

Pačius svariausius laimėjimus iškovojo mūsų irkluotojai Alvydas Duonėla (GME, kūno kultūros spec. III k.) ir Egidijus Balčiūnas (GME, kūno kultūros spec. II k. magistrantas), kurie pasaulio čempionate Atlantoje (JAV) tapo nugalėtojai. Irkluodami dvivietę baidarę 200 m distancijoje, jie iškovojo bronzos medalius 500 m atkarpoje. Alvydas Duonėla tapo ir 2003 m. pasaulio taurės laimėtoju; jis buvo išrinktas geriausiu Lietuvos sportininku-studentu. A. Duonėla ir E. Balčiūnas kol kas yra vieninteliai VPU atstovai, iškovoję teisę žaisti 2004 m. Olimpinėse žaidynėse Atėnuose.

Sambo imtynininkė Svetlana Vetrova (GME, kūno kultūros spec. IV k. stud.) ir karatė atstovas Aidas Abromaitis (IF, II k. stud.) iškovojo bronzos medalius Europos čempionatuose. Imtynininkas A. Pagojus (GME, kūno k. spec. II k. stud.) iškovojo V vietą Europos sambo imtynių čempionate ir VII vietą pasaulio jaunimo čempionate.

2003-ieji m. buvo sėkmingi povandeninio plaukimo atstovei Olgai Špitaliova (prizinės vietos pasaulio taurei laimėti); Mindaugui Godliauskui (pasaulio universalios kovos čempionate – II vieta, Europos taurės varžybose – I vieta); graikų ir romėnų imtynių atstovui Valdemarui Venckaičiui (II vieta pasaulio jaunimo čempionate); krepšininkui Steponui Babrauskui (pasaulio jaunių čempionate – sidabro medalis) ir kitiems mūsų universiteto sportininkams.

2003 m. gegužės mėn. Kaune vykusiose SELL (Suomija, Estija, Latvija, Lietuva) studentų žaidynėse varžėsi 1277 studentai iš 8 šalių – 36 aukštųjų mokyklų. Tarp jų yra 93 VPU studentai (17 lengvaatlečių, 7 orientacininkai, 20 moterų ir vyrų krepšinio komandų žaidėjų, 23 rankinio žaidėjos ir žaidėjai, 4 paplūdimio tinklinio atstovai, 6 aerobikos varžybų dalyvės, 4 tenisininkai, 3 dziudo imtynininkai ir 2 plaukikai). Aukso medalius iškovojo lengvaatletė Ž. Šikšnelytė, dziudo imtynininkė S. Vetrova, orientacininkai D. Kudaba, E. Pilybas ir R. Kavaliauskas, moterų krepšinio ir rankinio komandos. Šių varžybų vicečempionais tapo lengvaatlečiai N. Aidie-

tytė, K. Levickis, vyrų krepšinio ir rankinio komandos. Bronzos medalių savininkais tapo dziudo imtynininkai A. Pagojus ir T. Pocius, tenisininkė I. Kastanauskaitė ir lengvaatlečiai J. Kirejeva, P. Jokubauskas, L. Balsys, A. Ališauskaitė, Š. Baltrūnaitė, A. Buitkutė ir Ž. Šikšnelytė.

Pasaulio studentų universiadoje Pietų Korėjoje (mieste Degu) Universitetui atstovavo vienintelė sportininkė – lengvaatletė Ž. Šikšnelytė.

2003 m. Lietuvos čempionais tapo 16 VPU studentų. Įvairių sporto šakų Lietuvos rinktinėms atstovavo 27 studentai. „Šviesos-Eglės“ rankininkės tapo Lietuvos vicečempionėmis ir iškovojo Lietuvos rankinio federacijos taurę, o „Šviesos-Savanorio“ rankininkai iškovojo bronzos medalius Lietuvos čempionate. Universiteto studentai dalyvavo 12 sporto šakų Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų varžybose. Mūsų komandos užėmė 2 pirmąsias (stalo tenisininkės ir slidininkai), 5 antrąsias (akademinių irklavimo, žiemos lengvosios atletikos, kroso, salės futbolo ir moterų krepšinio) ir 3 trečiąsias (moterų tinklinio, vyrų stalo teniso ir futbolo) vietas. Aukštųjų mokyklų varžybų čempionais tapo 16 VPU studentų.

2003 m. Sporto centre dirbo 11 trenerių, kurie rengė VPU rinktines krepšinio, tinklinio, rankinio, futbolo, lengvosios atletikos, orientavimosi sporto, stalo teniso, aerobikos varžyboms.

Birželio mėn. Lietuvos tautiniame olimpiniam komitete buvo surengtas priėmimas, kuriame dalyvavo Rektorius A. Gaižutis, Senato pirmininkas R. Vosylius, GMF dekanas A. Vilkas, Sporto metodikos katedros vedėjas K. Milašius, prof. P. Karoblis, Sporto centro direktorė I. Braškienė ir studentai – LTOK stipendininkai: orientacininkas D. Kudaba ir irkluotoja Ž. Rusakevičiūtė. Prie apskritojo stalo susėdo LTOK vadovai ir VPU absolventai – olimpiniai čempionai: A. Rupšienė, R. Ubartas, V. Vencienė, D. Pozniakas ir L. Kačiušytė. LTOK prezidentas A. Poviliūnas pasidžiaugė VPU ir LTOK bendradarbiavimu, buvo kalbama apie naujas studijų programas, dvigubų specialybių mokytojų rengimą.

Gruodžio mėn. įvykusioje tradicinėje šventėje buvo apdovanoti geriausiai mūsų sportininkai. Geriausia 2003 m. komanda buvo išrinkta VPU moterų krepšinio rinktinė (trenerė, pasaulio ir Europos čempionė R. Venskūnienė), tapusi SELL žaidynių čempione ir iškovojusi sidabro medalius

Lietuvos studentų čempionate. Geriausiais metų sportininkais pripažinti jau minėti irkluotojai A. Duonėla ir E. Balčiūnas.

Šventės metu buvo gražiai paminėtas Sporto centro 10-metis.

Kaip ir kasmet Universitete vyko daug tradicinių sporto renginių.

Sporto centre yra tik 6 darbuotojų etatai (koeficientas 5,8), o su VPU rinktinėmis dirba 10 trenerių (jų reikėtų dar bent 3–4 pagal studentų pasirinktas sporto šakas). Dirbančiųjų čia atlyginimai yra labai maži. Be to, specialisto-trenerio darbas nelaikomas pedagoginiu. Dėl to kyla nemažai problemų (pvz., dėl darbo vasarą).

Taip pat reikia tobulinti Lietuvos rinktinės narių bei kitų aukšto lygio sportininkų priėmimo į Universitetą bei jų skatinimo studijų metu sistemą. Šios problemos sėkmingai sprendžiamos kitose aukštosiose mokyklose (VU, LTU, VDU), todėl daug gerų sportininkų ir pasirenka šias aukštąsias mokyklas, nes net ir gerų sportininkų tarpe kūno kultūros specialybė šiandien jau nėra pati norimiausia. Paskutinių kelių metų varžybos rodo, kad mūsų varžovais jau tapo ne tik LKKA studentai.

Lėšos, gaunamos už Universiteto sporto bazės nuomą, yra panaudojamos rinktinėms steigti bei dalyvauti varžybose, o taip pat Universiteto sportiniams renginiams finansuoti. Kitų lėšų šaltinių praktiškai nėra (kartkartėmis gaunama parama iš sporto organizacijų ar rėmėjų), todėl tenka kuo daugiau sporto bazių skirti nuomai, taip nuskriaudžiant savus studentus.

ŪKIS

Svarbiausi 2003 m. remonto ir ūkio darbai:

1. Renovuotos II rūmuose humanitarų bibliotekos patalpos, įrengti elektriniai vartai, atnaujinti baldai, langai pakeisti plastikiniais.
2. Pradėtas remontuoti FTF mokomasis laboratorijų korpusas – dalis laboratorijų langų pakeista plastikiniais, įrengtos kompiuterių klasės, atnaujintos dailės studijos patalpos.
3. Centrinuose rūmuose suremontuotas V aukšto koridorius, auditorijos; UKF pertvarkytos kalbų kabineto patalpos, PPF įrengta J. Laužiko auditorija, nupirkta naujų baldų.
4. VPU stadione pradėta projektuoti tribūnas ir potribūnines patalpas – dušines, rūbines, tualetus bei auditorijas teorinėms pratyboms.
5. Agrobiologinėje stotyje Tamošavoje viename bendrabutyje įrengta: tualetai, prausyklos, dušai, šildymo sistema.
6. Buvo tęsiamas IV bendrabučio kambarių, tualetų, prausyklų, virtuvių remontas; pradėti renovacijos darbai I bendrabutyje (pakeisti langai plastikiniais, lauko durys, renovuotas šilumos mazgas, pakeista dalis vamzdyno); VIII bendrabutyje įrengta šilto vandens cirkuliacinė sistema, įvestas internetas, papildomai įrengti 9 studentų kambariai.

Šiais metais iš valstybės biudžeto gavus 250 tūkst. Lt pradėti valgyklos pertvarkymo į biblioteką darbai, siekiant įgyvendinti projektą „Biblioteka – informacinių resursų centras žmogiškųjų išteklių plėtrai VPU bazėje“.

Parengti 4 projektai lėšoms gauti iš ES struktūrinių fondų. Rengiami patalpų tvarkymo techniniai projektai.

Sporto departamentui skyrus lėšų stadiono tribūnoms ir potribūnų patalpoms projektuoti parengtas investicinis projektas, pradėti projektavimo darbai.

Šiais metais bus tęsiamas pastatų renovavimo projektas. I bendrabutyje bus šiltinamas fasadas. FTF ir sporto komplekse bus pakeisti langai, renovuoti 2 šiluminiai mazgai, tęsiami remonto darbai IV bendrabutyje. Tamošavoje bus įrengta šildymo sistema viename iš namų, skirtų studentams apgyvendinti; parengtas projektas II rūmų ir viešbučio renovacijos darbams. Jei liks vidinių finansinių resursų, bus stengiamasi sutvarkyti Centrinų rūmų kai kurias auditorijas, studentų atstovybių fakultetuose patalpas, Universiteto aplinką.

SOCIALINĖ RŪPYBA

VPU turi 3 poilsia vietas. Kiekvienoje iš jų poilsis organizuojamas 10 pamainų. Vienos pamainos trukmė yra 9 dienos.

Palangos poilsio namuose „Vorupė“ šią vasarą ilsėjosi 132 mūsų darbuotojai su šeimomis, Kuniškių poilsio bazėje – 68 mūsų darbuotojai su šeimomis, poilsia vietoje prie Rašės ežero – 42 mūsų darbuotojų šeimos. Reikia aktyviau skatinti darbuotojus ilsėtis mūsų poilsia vietėse, geriau parengti jas kultūringam laisvalaikiui vasaros sezonu.

* * * * *

Rektorius dėkoja prorektoriams ir skyrių vadovams už pateiktą medžiagą ir pagalbą rengiant ataskaitą:

Studijų prorektoriui V. Bernotui

Mokslų prorektoriui R. Želviui

Plėtros ir tarptautinių ryšių prorektoriui A. Ragauskui

Ūkio direktoriui P. Valatkai

Personalo skyriaus vedėjai T. Dešukienei

Vyr. buhalterei V. Gulbinienei

Mokslų skyriaus vedėjai M. Miškinienei

Studijų skyriaus vedėjai A. Kiveriui

Pedagogų kvalifikacijos centro direktorei L. Aleksandrovič

Kalbų mokymo centro direktorei I. Navickienei

Tarptautinių ryšių skyriaus vedėjai G. Povilaičiui

Ryšių su visuomene skyriaus vedėjai A. Tamulevičiūtei

Bibliotekos direktorei E. Banionytei

Informacinio skyriaus vedėjai A. Skurevičiui

Kultūros centro direktorei A. Karietaitei

Sporto centro direktorei I. Braškienei

Socialinės rūpybos skyriaus vedėjai R. Makarkovai

Rektoriaus akademiko Algirdo Gaižučio ataskaita
Vilniaus pedagoginio universiteto veikla 2003 metais
Redaktorės Reda Asakavičiūtė, Lijana Dargvainytė, Angelė Rukšėnienė
Maketuotoja Laura Barisienė

SL 605. Tir. 100 egz. 5,5 sp. l. Užsak. Nr. 04-040
Išleido Vilniaus pedagoginis universitetas, Studentų g. 39, LT-08106, Vilnius
Spausdino VPU leidykla, T. Ševčenkos g. 31, LT-03111, Vilnius
Kaina sutartinė